

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

2021-2027 г.

Декември 2023

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Съдържание

Списък на използваните съкращения.....	7
I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	9
II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА	15
1. Природо-географски и териториално-административни фактори.....	15
1.1. Географско положение.....	15
Фигура 1. Географско положение на община Чelopeч	16
1.2. Съседни общини.....	16
1.3. Релеф	17
III. ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОКОЛНАТА СРЕДА	33
1. Атмосферен въздух. Качество на атмосферния въздух (КАВ)	33
2. Водни ресурси	35
2.1. Повърхностни водни обекти, риск от наводнения и подземни водни тела на територията на Община Чelopeч.....	36
2.2. Подземни води	40
2.3. Питейно водоснабдяване	41
2.4. Минерални води.....	44
2.5. Канализационна мрежа	44
2.6. Източници на замърсяване	45
3. Отпадъци	48
3.1. Генерирани отпадъци по видове и източници	48
3.1.1. Битови отпадъци.....	48
3.1.2. Производствени неопасни отпадъци.....	51
3.1.3. Строителни отпадъци	51
3.1.4. Опасни отпадъци	52
3.2. Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъци	52
3.2.1. Събиране и транспортиране на отпадъци	52
3.2.2. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци	52

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

3.3. Стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на общината	53
3.4. Рискове за замърсяване от депонирането на отпадъците	54
4. Почви и нарушени терени	54
4.1. Замърсени почви с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати, други замърсители	54
4.2. Ерозирали почви	55
4.3. Физически нарушени почви и терени	56
5. Ландшафт	56
6. Защитени територии и зони и биоразнообразие	56
6.1. Защитени територии	56
6.2. Лечебни растения	57
7. Шум	57
8. Зелени площи в Община Чelopeч	57
9. Радиационна обстановка и влияние на нейонизиращи лъчения	58
10. Управленски ресурси	58
10.1. Роля на Общинския съвет и общинската администрация при изпълнение на политиката по опазване на околната среда в община Чelopeч	58
10.2. Общински наредби, свързани с дейности по опазване на околната среда	60
10.3. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи, съседни общини, бизнеса, НПО	62
10.4. Информирание на обществеността	63
10.5. Системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда	63
10.6. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда - обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност:	63
11. Озеленяване и чистота в населените места	64
12. Икономически показатели	64
12.1. Развитие на отделните отрасли в общината	65
12.2. Състояние на инфраструктурата на Община Чelopeч	69
13. Финансови показатели	70

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT-АНАЛИЗ).....	73
V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ	76
VI. ЦЕЛИ	76
1.1. Стратегически цели	76
1.2. Специфични цели	77
1.3. Приоритети	77
VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	78
VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.....	85

Списък на Таблиците

<i>Таблица 1: Средна месечна и годишна сума на валежите, мм. /Изм: Климатичен справочник на НРБ - т.Ш</i>	23
<i>Таблица 2: Средна месечна относителна влажност в проценти /Изм:Климатичен справочник на НРБ - т.Ш, гл.IV;/</i>	25
<i>Таблица 3: Възможности за използване на различните видове ВЕИ</i>	26
<i>Таблица 4: Годишна динамика на продължителност на слънчевото греене, в часове. /Изм:Климатичен справочник на НРБ - т.Ш, т.ГУ;/</i>	28
<i>Таблица 5: Населението на община Чelopeч 2016-2021</i>	33
<i>Таблица 6. Екологично състояние на основните речни артерии, прекосяващи територията на община Чelopeч, ПУРБ 2016-2021 г.</i>	38
<i>Таблица 7. Характеристика на подземните водни тела на територията на Община Чelopeч, ПУБР 2016-2021 г.</i>	41
<i>Таблица 8. Резултати от мониторинг на повърхностни водни тела 2021 г.</i>	46
<i>Таблица 9. НН по отчетни данни, 2022-2023 г.</i>	48
<i>Таблица 10. Морфологичен състав на битовите неопасни отпадъци, 2022-2023 г.</i>	49
<i>Таблица 11. Приходи на община Чelopeч за периода 2014 – 2022 година в лева</i>	70
<i>Таблица 12. Разходи на община Чelopeч по функции 2014-2022 г. в лв</i>	71
<i>Таблица 13. Разходи по параграфи община Чelopeч по функции 2014-2022 г. в лв</i>	72

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Списък на фигурите

<i>Фигура 1: Географско положение на община Чelopeч</i>	<i>16</i>
<i>Фигура 2: Административни граници на община Чelopeч.....</i>	<i>17</i>
<i>Фигура 3: Средни температури на територията на Община Чelopeч</i>	<i>19</i>
<i>Фигура 4: Средна месечна температура на въздуха</i>	<i>20</i>
<i>Фигура 5: Роза на ветровете на територията на община Чelopeч</i>	<i>21</i>
<i>Фигура 6: Скорост на вятъра</i>	<i>23</i>
<i>Фигура 7: Зони с различна плътност на мощността на вятъра.....</i>	<i>29</i>
<i>Фигура 8: РЗПРН на територията на община Чelopeч</i>	<i>40</i>
<i>Фигура 9 Административна структура на община Чelopeч</i>	<i>59</i>

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Списък на използваните съкращения

ЕС Европейски съюз

ЕК Европейската комисия

ЗРР Закон за регионалното развитие

ППЗРР Правилник за приложение на Закона за регионалното развитие

МРРБ Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ПМС Постановление на министерски съвет

МСП Малки и средни предприятия

ОП Оперативна програма

СИРП Североизточен регион за планиране

ДВ Държавен вестник

НСИ Национален статистически институт

SWOT Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

СФ Структурни фондове

КФ Кохезионен фонд

ВЕИ Възобновяеми енергийни източници

ОП “РР” Оперативна програма „Региони в растеж”

ОП “РЧР” Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

ПРСР Програма за развитие на селските райони

ОП “ОС” Оперативна програма „Околна среда

ОПТТИ ОП "Транспорт и транспортна инфраструктура"

ДФЗ Държавен фонд земеделие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

МРРБ Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МОН Министерство на образованието

МТСП Министерство на труда и социалната политика

ПУРБ План за управление на речните басейни

ПСОВ Пречиствателна станция за отпадъчни води

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Европейска политика

От десетилетия насам Европейският Съюз (ЕС) продължава да разширява обхвата на прилаганото законодателство в областта на опазването на околната среда. Понастоящем гражданите на ЕС използват вода със сравнително най-добро качество в света и над 18% от територията на съюза е определена като защитени зони. Въпреки това пред сектора продължават да стоят много предизвикателства, които следва да се адресират по структуриран начин.

Приета е 8-ата програма за действие за околната среда (ПДОС), която е задава рамката за изготвянето и изпълнението на политиките в областта на околната среда до 2030 г. Приемането и е предшествано от постигането на предварително споразумение с Европейския парламент през декември 2021 г. и представлява последният етап на процедурата за нейното приемане.

Осмата програма за действие за околната среда поставя за цел да ускори екологичния преход по справедлив и приобщаващ начин, а дългосрочната ѝ цел до 2050 г. е „Да живеем добре в пределите на нашата планета“.

Шестте тематични приоритетни цели на 8-ата ПДОС са свързани с намаляването на емисиите на парникови газове, адаптирането към изменението на климата, модела на растеж с възстановяване, амбицията за нулево замърсяване, опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и намаляването на основните последици за околната среда и климата, свързани с производството и потреблението.

Съветът и Парламентът постигнаха съгласие по няколко благоприятстващи условия за постигане на приоритетните цели, и по-специално:

- ❖ намаляване на отпечатъка от материалите и потреблението в ЕС
- ❖ засилване на положителните за околната среда стимули

- ❖ постепенно премахване на вредните за околната среда субсидии, по-специално субсидиите за изкопаеми горива.

Съзаконодателите се споразумяха също така да включат в 8-ата ПДОС междинен преглед (през 2024 г.) на напредъка при постигането на нейните тематични приоритетни цели. След този преглед Комисията следва да представи, ако е целесъобразно, законодателно предложение за добавяне на приложение към 8-ата ПДОС, което да съдържа списък и график за действията в периода след 2025 г.

Преглед на национално законодателство

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) е основният документ, уреждащ въпросите, касаещи състоянието на околната среда в България.

Там се засягат въпроси като:

- ✓ опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората;
- ✓ съхраняването на биологичното разнообразие в съответствие с природната биогеографска характеристика на страната;
- ✓ опазването и ползването на компонентите на околната среда;
- ✓ контрола и управлението на факторите, които увреждат околната среда;
- ✓ осъществяването на контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване;
- ✓ предотвратяването и ограничаването на замърсяването;
- ✓ създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на околната среда;
- ✓ стратегиите, програмите и плановите за опазване на околната среда;
- ✓ събирането и достъпа до информацията за околната среда;

- ✓ икономическата организация на дейностите по опазване на околната среда;
- ✓ правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването на околната среда.

Във връзка с обхвата на ЗООС са и задълженията на кметовете на общините, които, според чл. 79 от ЗООС, разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.

Цели на програмата

Общинската програма за опазване на околната среда (ОПООС) има за цел да даде отговор на три ключови въпроса:

- къде сме сега (по отношение на опазването/замърсяването на околната среда)?
- къде искаме да отидем (в контекста на общоевропейските цели и приоритети)?
- как да стигнем до там (в контекстна на ограничените ресурси, принципите за устойчиво развитие и климатичните промени)?

Друга цел на програмата е да послужи, като средство за обединяване на заинтересованите страни – общинските органи, държавните институции, населението, гражданското общество и бизнеса на територията на общината, така че да се намери консенсус за разрешаването на идентифицираните проблеми и трудности, в контекста на опазването на околната среда в общината и по принцип.

Тук е и мястото, където ще се формулират приоритети за опазване на околната среда, които да бъдат синхронизирани и в унисон с националните програми и стратегии. Към тях ще се прецизират и специфични мерки, които общината да изпълни, прилагайки действащото законодателство, касаещо опазването на околната среда.

Програмата е разработена в унисон с приетия План за интегрирано развитие на Община Чelopeч 2021-2027 година.

Програмата има и за цел да обоснове интервенциите, предложени за финансиране от общински, национални и международни източници на финансиране.

Методика

Основният документ, към който ще се придържат експертите при разработването на ОПООС са Методическите указания за изготвяне на програми за опазване на околната среда.

Основните елементи, които трябва да съдържа Програмата, са следните:

- ✓ Анализ на средата;
- ✓ Обща информация за общината (природно-географски и териториално-административни фактори);
- ✓ Данни и информация за околната среда (въздух, водни ресурси, отпадъци, почви и нарушени терени, ландшафт, защитени територии и биоразнообразие, шум, зелени площи в населените места, радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения, управленски);
- ✓ Икономически показатели;
- ✓ Финансови показатели;
- ✓ Демографски показатели;
- ✓ Социално-икономически показатели;
- ✓ Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT);
- ✓ Визия за околната среда;
- ✓ Цели;
- ✓ План за действие;
- ✓ Организация за изпълнението на програмата.

Анализът описва съществуващото състояние на сектора, установява причините, които предизвикват проблеми в развитието, и набелязва насоките на бъдещото развитие и възможните инвестиционни решения.

Анализът има за цел постигане на една широкообхватна оценка на факторите, които са от значение за развитието на съответния сектор, и описание на политическите, икономическите, социалните и технологичните фактори, които се отразяват върху развитието на съответния сектор.

Много важен елемент от анализа е намирането на отговор на въпроса какви данни са необходими в подкрепа на разработването на програмата. Важно е да има яснота какви данни трябва да съберат, кои са най-подходящите методи, кои данни имаме и какви липсват, какъв е балансът на количеството и качеството на данните, нужни ли са научни доказателства за необходимостта от целенасочена промяна. Анализът трябва да се базира на достоверни данни. Той показва в каква заобикаляща среда се намираме. В него се посочва: какъв е регионалният характер на политиката, която искаме да провеждаме; каква е тенденцията в Европейския съюз.

Според Методологията за стратегическо планиране в Република България, SWOT анализът се използва при разработването на националните стратегии, отнасящи се до отделните сектори. Тези стратегии се разработват на базата на анализа на вътрешните (силни и слаби страни) и външните (възможности и заплахи) за средата фактори, като освен това се описват причините, предопределящи силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

Изготвянето на общинската програма за опазване на околната среда(ОПООС) е в пълно съответствие с изискванията на нормативната база за опазване на околната среда, управление на отпадъците, в т.ч.:

- ❖ Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр.91/25.09.2002 г.);
- ❖ Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ. бр.53/13.07.2012 г.);
- ❖ Закон за биологичното разнообразие;
- ❖ Закон за защитените територии;
- ❖ Закон за водите;

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

- ❖ Закон за чистота на атмосферния въздух;
- ❖ Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.)
- ❖ Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС №235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.)
- ❖ Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)
- ❖ Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.)
- ❖ Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета е ПМС №11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ. бр. 7 от 25.01.2013 г.)
- ❖ Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС №351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- ❖ Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС №352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- ❖ Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)
- ❖ Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС №221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)
- ❖ Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2012 г.)

- ❖ Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали
- ❖ Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г., приет с Решение №459 на Министерския съвет от 17.06.2021 г.
- ❖ Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РД-883/23.09.2021 г. на министъра на околната среда и водите;
- ❖ Действащите общински стратегии, планове <https://chelopech.org/?page=3685> и програми <https://chelopech.org/?page=1053>
- ❖ Действащите общински наредби с отношение към управлението на отпадъците.

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Природо-географски и териториално-административни фактори

1.1. Географско положение

Община Чelopeч е разположена в южните склонове на Стара планина на обща площ от 44,39 км². Състои се от едно населено място – село Чelopeч с население 1443 души по данни на НСИ към 31.12.2022 г. По настоящ адрес (съгласно данни на ГРАО) населението е 1 478 души към 15.12.2022 г. Гъстотата на населението в общината е 34,6 жители на км².

Общината граничи с общините Златица, Чавдар, Мирково и Етрополе. През центъра на селото преминава Главен път I-6 София – Бургас. Община Чelopeч е част област Софийска и съответно от Югозападен район от ниво 2. Надморска височина на общ.ц. (в метри) - 500-699 вкл. Категория на общината (27.11.2019) – 5 Категория на общ.ц. (27.11.2019) - 4. (Фиг.1).

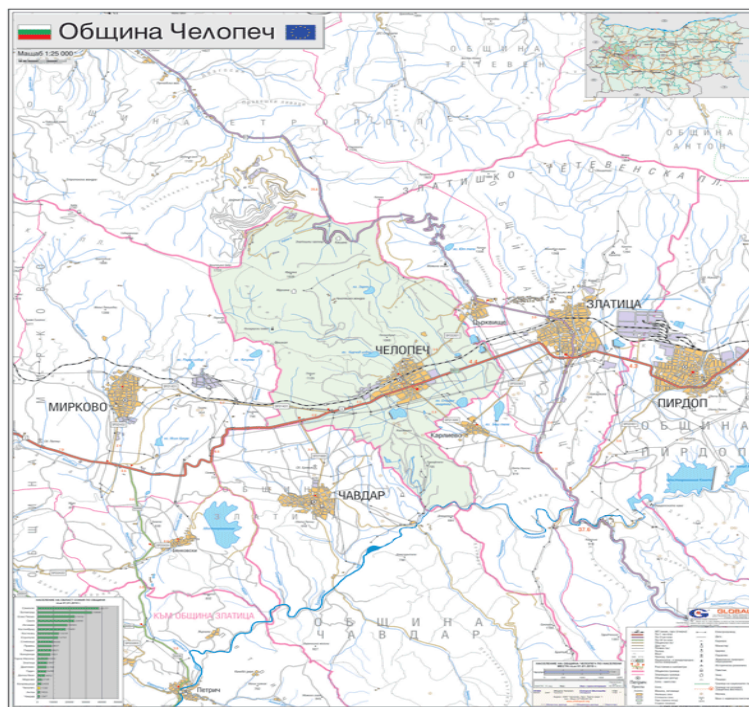
Фигура 1. Географско положение на община Чelopeч

1.2. Съседни общини

Общината се намира в източната част на Софийска област и граничи със следните общини:

- ✓ на изток – [община Златица](#);
- ✓ на юг – [община Чавдар](#);
- ✓ на запад – [община Мирково](#);
- ✓ на север – [община Етрополе](#).

Фигура 2: Административни граници на община Чelopeч

1.3. Релеф

Община Чelopeч е разположена в южните склонове на Стара планина на обща площ от 44 390 дка. Главен път София – Бургас пресича центъра на селото. В съседство са общините Златица, Чавдар, Мирково и Етрополе.

Чelopeч се намира в Златишко-Пирдопската котловина, която спада към Задбалканските котловини. Те са разположени последователно от запад на изток и оформят сравнително тясна ивица между Стара планина и Средногорието. Водеща роля в морфотектонското им развитие има Задбалканският дълбочинен разлом по южното подножие на Стара планина. Огъванията на денудационните нива по южния склон на Стара планина и северния склон на Средногорието са прераснали в разсядания, изразени в релефа, които са предначертали обхвата на Задбалканските котловини. В подножието на Стара планина е образуван мощен делувиално-пролувиален шлейф. Старопланинската ограда на

котловината е от палеозойски и горнокредни скали, стръмна и обезлесена. Средногорската ограда е от гранити.

1.4. Климат

Челопеч се характеризира с умереноконтинентален климат, повлиян от географското местоположение - в дълбока долина между две планински вериги. Средна гора препятства проникването на средиземноморското климатично влияние. Континенталният характер се смекчава от Стара планина, която служи като преграда за северните ветрове. Характерни са по-меката зима и по-хладното лято в сравнение с другите райони на България, както и температурните инверсии, главно през зимата. Доминиращ за района е североизточният вятър - 25% средно за годината. Средната годишна скорост на вятъра е 1.9 м/сек. Облачността е значителна, особено през зимата. Годишната сума на валежите е 617-618 мм средно за годината, което е около средните показатели за страната. Средната стойност на относителната влажност е 68%. Снежната покривка е с продължителност 100 дни. Максималната ѝ месечна височина е 70 см (през февруари).

Радиационен режим

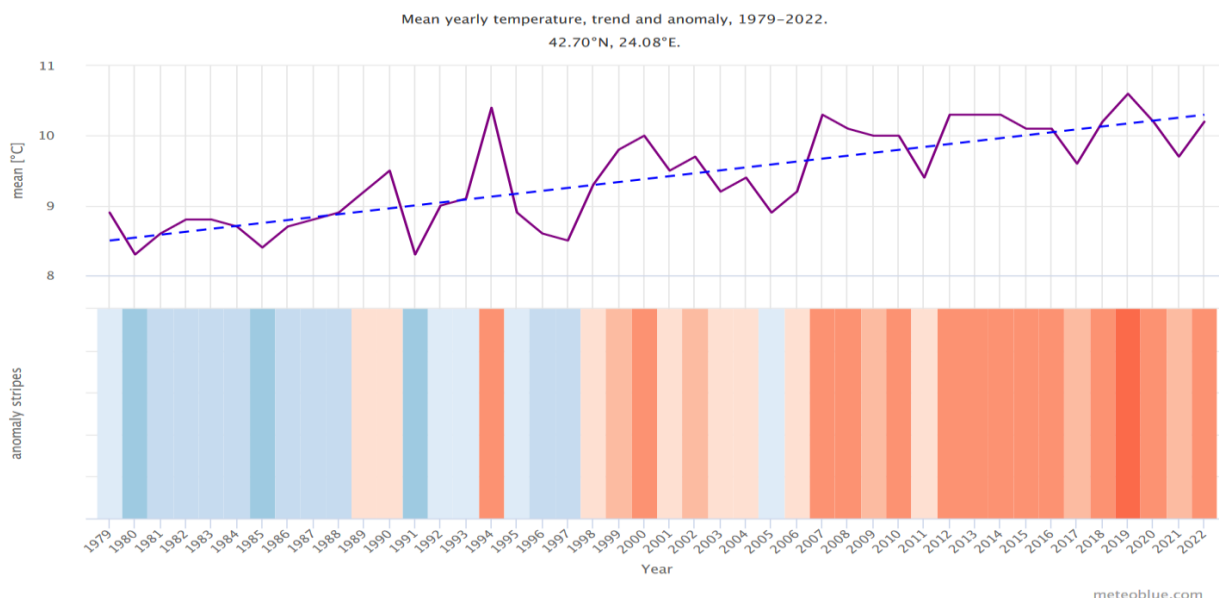
По официални данни от METEONORM за община Челопеч слънцегреенето (слънчевата радиация) на квадратен метър 92 kW/m² е. Общината се характеризира с мека зима и хладно лято. Наличието на планински масиви на север (Стара планина) и на юг (средна гора), възпират силните мразовити ветрове през зимата и предотвратява влиянието на средиземноморските топли течения. Поради по-меката зима, снежната покривка се задържа за кратко време., като за съжаление през по-голямата си част времето е облачно при средно годишни температури от 9,3 градуса по Целзий. Съчетанието на температурите с останалите основни климатични компоненти - вятър и относителна влажност на въздуха, големият брой температурни инверсии, довежда до дискомфортни проявления върху човешкия организъм и неговото състояние.

Температурен режим

Фигура 3: Средни температури на територията на Община Чelopeч

Източник: www.meteoblu.com

Температурният режим на въздуха се формира под влияние на основните климатообразуващи фактори – слънчевата радиация, циркулацията на въздушните маси, географската ширина, надморската височина, близостта до морски басейн, релефът, растителната покривка, степента на атмосферна замърсеност и др.

Златишко-Пирдопската котловина се отличава с ниска средна многогодишна температура от 9,3 – 9,4°C. Максималните температури са също ниски, като рядко се отчитат стойности над 30°C (4-5 дни в годината).

Зимата в е относително студена, но поради добрата защитеност откъм студени северо-източни и западни нахлувания, тук тя е доста по-мека в сравнение със Софийското поле. Средните януарски температури са около -1.5°C. В по-дълбоко изрязаните понижения след продължително задържане на антициклонално време в условията на радиационно изстиване минималните температури могат да спаднат под -19°C.

Пролетта е относително хладна със средна дата на устойчиво преминаване на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

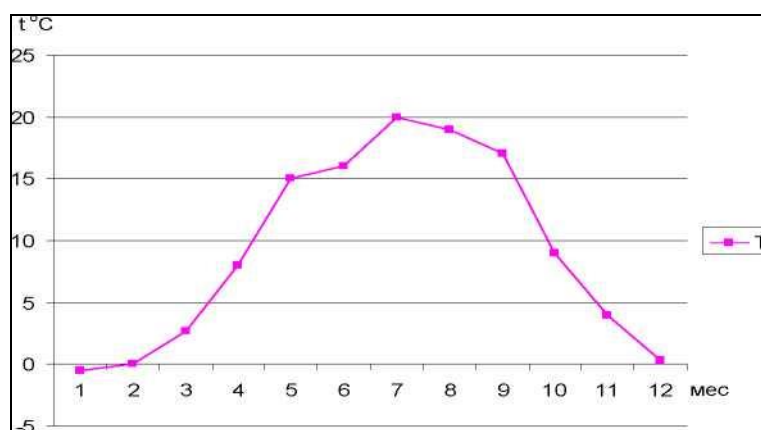
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

температурата над 5°C - 15 март. Средната месечна температура през м. април е 9.1°C. Лятото в района на община Чelopeч е относително прохладно. Летните температури не са високи, средната юлска температура е 19,8°C. Средната дата на устойчиво преминаване на температурата над 15°C е в средата на първото десетдневие на юни. Есента е топла, със средна октомврийска температура 15°C. Средноденонощната температура пада устойчиво под 15°C в края на септември.

Фигура 4: Средна месечна температура на въздуха

Източник : /Изт.: „Инвестиционни предложения за „влажна зона” ...“ и Инвест. предложения за „Обособяване на площадка... на ДПМЧ ЕАД“, Май, 2017г./

Годишната температурна амплитуда е 21°C. Броят на дните с температура над 10°C е 178, а над 15°C – 116.

Температурна инверсия е явление, при което се наблюдава повишаване на температурата с изкачване във височина. Инверсиите са един от факторите, отговорни за задържане и натрупване на замърсители в приземния слой въздух.

През студеното полугодие в котловината се създават добри условия за формиране на температурни инверсии, които са относително стабилни и могат да достигнат до 10-15 дни на месец, с продължителност по 5 и повече дни. През лятото интензитетът им е

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

значително по-малък поради тяхната нестабилност - средномесечно се наблюдават по 5-6 инверсии.

Вятър

Режимът на вятъра е следствие от фоновото синоптично нахлуване, трансформирано при обтичането на релефа и формиращата се в котловините и долините планинско-долинна циркулация. Вятърът има определяща роля за атмосферния пренос на вредни емисии.

Средната годишна скорост на вятъра е 1,9 м/сек.

Зимата и пролетта са ветровити сезони със средна месечна скорост на вятъра от 1.2 до 2.2 м/с.

Есента се характеризира като най-тихия сезон. Преобладаващото за сезона устойчиво антициклонално време обуславя месечни скорости на вятъра от 1.5 до 1.7 м/с.

Според годишната роза на вятъра в района на Златишко-Пирдопската котловина преобладаващи са ветровете от североизток (22-25%), следвани от югозападни и западни ветрове, които са с близки честоти – съответно 16.3% и 16%. Случаите с тихо време са сравнително малки, което е благоприятен факт по отношение на чистотата на въздуха.

Фигура 5: Роза на ветровете на територията на община Чelopeч

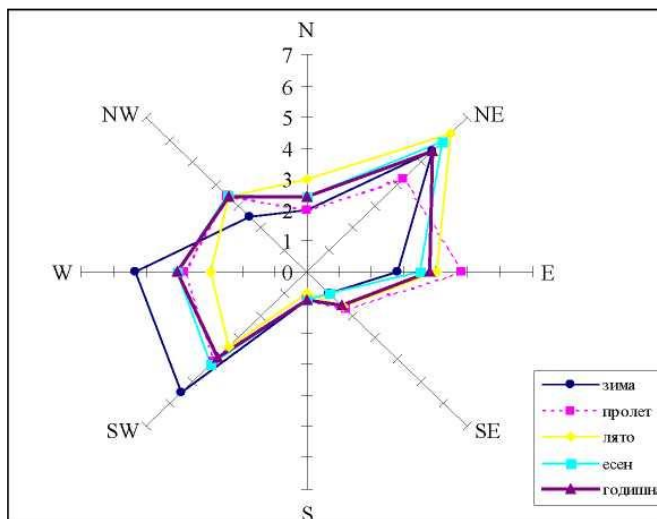

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Източник : Инвестиционни предложения за „влажна зона” ... “ и Инвест. предложения за „Обособяване на площадка... на ДПМЧЕАД“, Май, 2017г

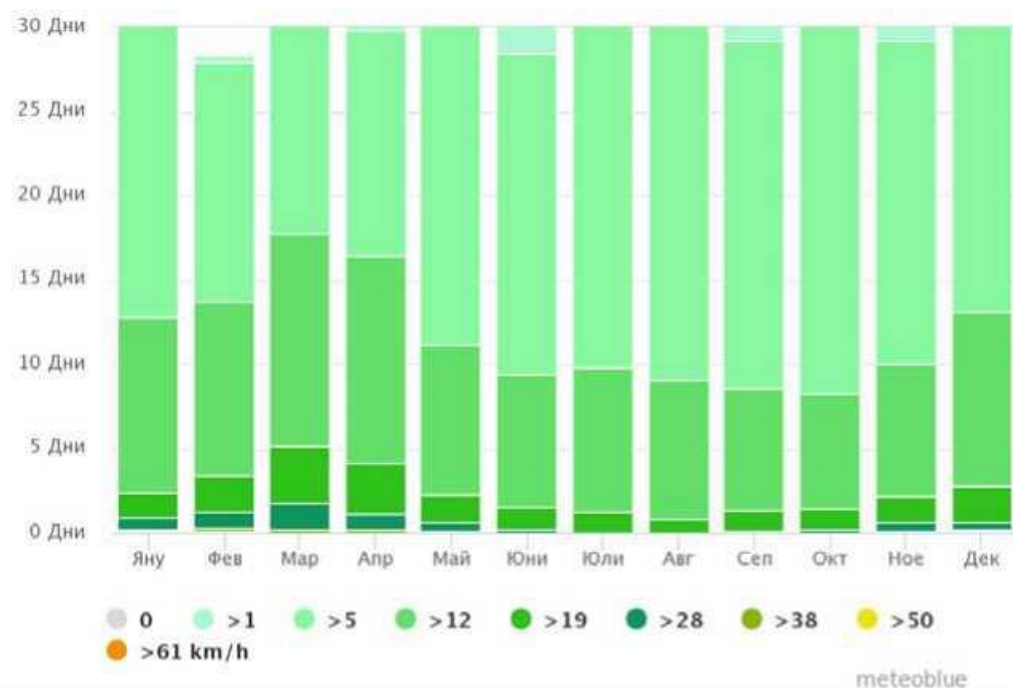
Сложният нископланински релеф на района оказва силно влияние на режима на вятъра. В дъното на непродуваемите дерета и понижения на терена коефициентът на стихване на вятъра е около 0,6. Високата степен на защитеност на затворените понижения на релефа е предпоставка за преобладаване на затишия и слаби ветрове, водещи до задържане на замърсители и прахови частици в района. Различният термичен режим на склоновете с различна ориентация поражда локални ветрови потоци. През нощта те се изразяват в появата на склонови ветрове, спускащи студен въздух от склоновете към дъното на пониженията. През деня се наблюдава изнасяне на топъл въздух нагоре по склоновете, при което е възможно изхвърлянето на аерозоли с по малко тегло извън пониженията на релефа и разпространяването им на по-големи разстояния.

Потенциалът за замърсяване в района на община Чelopeч е нисък, имайки предвид, че тихото време в района е около 8-10%. В следствие на това условията за разсейването на замърсителите и естествените способности на атмосферата за самоочистване са добри.

Фигура 6: Скорост на вятъра

Източник : www.meteoblue.com**Валежи**

Количеството на валежите и тяхното разпределение във времето и пространството зависят от характера на атмосферната циркулация и от морфометричните показатели на релефа.

Средната годишна сума на валежите е 541 mm, с изразен месечен максимум през месец юни - 66 mm и минимум през месец март - 29 mm, като се доближава до средната стойност за страната (650 mm). Валежите следват типичния за областта умереноконтинентален климатичен режим. Средногодишният брой на дните с валеж в котловината възлиза на 120, а засушаванията с продължителност над 10 дни са 4-5 пъти годишно. Сезонното разпределение на валежите има континентален характер, изразяващ се в зимен минимум на валежите и летен максимум.

Таблица 1: Средна месечна и годишна сума на валежите, mm. /Изт: Климатичен справочник на НРБ - т.III

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
37	35	29	46	63	66	52	35	35	40	54	54	541

Лятото е най-валежния сезон със средна сума на валежите >150 мм. Преходния характер на климата се изразява в неголемите сезонни разлики на валежите. Зимата се проявява като най-сухия сезон от годината със средна сезонна сума на валежите 126 мм, като 50% от тях са от сняг. По-меките зимни условия са предпоставка за сравнително по-къс период на задържане на снежната покривка. Средно тя се проявява през втората десетдневка на декември и изчезва през първата десетдневка на март. Общо през зимата има средно 36 дни със снежна покривка, като 14 от тях са през януари. По по-високите планински била снежната покривка се задържа за по-дълъг период от време. Месецът с най-много валежи през зимния сезон е декември. Есенната сума на валежите (135 мм) е по-малка от лятната, като в съответствие с преобладаващо ясно и тихо време през есента, тя е по-малка и от пролетната.

Мъгли

Мъглите са характерно явление за Златишко-Пирдопската котловина и се наблюдават основно в периода октомври - март, т.е., когато се проявяват най-силно температурните инверсии. Те са по-продължителни вследствие на силното изстиване на земната повърхност, понижаването на температурата на въздуха в приземния слой и последваща кондензация на водната пара. Повторяемостта и продължителността на мъглите обуславя натрупването на атмосферните замърсители.

Влажност

Влажността на въздуха е основен фактор за протичане на процесите на изпарение, транспирация, разсейване на атмосферните замърсители и др. Динамиката на относителната влажност е обратно пропорционална на температурата. Максимумът и е през зимата и съвпада с максимума на мъглите, и с минимума на средните температури. Средногодишната стойност на относителната влажност е 72 %.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ”, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Таблица 2: Средна месечна относителна влажност в проценти /Изт:Климатичен справочник на НРБ - т.Ш, гп.IV;/

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
84	79	72	65	67	67	62	61	67	74	82	84	72

1.5. Потенциал за използване на ВЕИ

Още през 2013 г. Община Чelopeч изготвя и прилага Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива. Тя е последвана от Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници на територията на община Чelopeч за периода от 2020 - 2030 г. Разработена е и Наредба за насърчаване използването на екологични системи за отопление и системи за възобновяеми енергийни източници на територията на община Чelopeч.

Производството на енергия от възобновяеми енергийни източници има много екологични и икономически предимства. То не само ще доведе до повишаване на сигурността на енергийните доставки, чрез понижаване на зависимостта от вноса на нефт и газ, но и до намаляване на отрицателното влияние върху околната среда, чрез редуциране на въглеродните емисии и емисиите на парникови газове. Производството на енергия от ВЕИ допринася и за подобряване на конкурентоспособността на предприятията, както и възможността за създаване на нови такива, като по този начин се насърчават и иновациите, свързани с производството на енергия от възобновяеми източници (ВИ) и биогорива.

Възможностите за насърчаване потреблението на енергия от ВЕИ се определят в зависимост от стратегическите цели и политиката за развитие на общината - постигане на конкурентоспособна, динамична и рентабилна местна икономика, подобряване на стандарта на живот на населението на територията на общината и намаляване на емисиите на парникови газове, като елементи от политиката по устойчиво енергийно развитие.

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

На местно ниво механизъм за насърчаване използването на ВЕИ и биогорива е изготвянето на общински краткосрочни и дългосрочни програми, съгласно методическите указания на АУЕР. При разработването на дългосрочната общинска програма са отчетени възможностите на общината и произтичащите от тях мерки и насоки, имащи отношение към оползотворяването на енергия от възобновяеми източници. Основната линия, която се следва е съчетаване на мерки за повишаване на енергийна ефективност с производството и потреблението на енергията от възобновяеми източници. В това отношение в община Челопеч през последните години се води последователна енергийна политика, както за въвеждане на ВЕИ, така и за подобряване на енергийната ефективност.

Таблица 3: Възможности за използване на различните видове ВЕИ

ВЕИ	Първоначална трансформация	Продукт на пазара за крайно енергийно потребление
Биомаса	Директно, без преработване	дървесина /битови отпадъци / селскостопански отпадъци/*други
	Преработване	брикети, пелети и други
	Преобразуване в биогорива	твърди (дървени въглища)/ течни (биоетанол, биометанол, биодизел и т.н) газообразни (биогаз, сметищен газ и т.н)
	Преобразуване във вторични енергии	електроенергия /топлинна енергия
Водна енергия	Преобразуване (ВЕЦ)	електроенергия
Енергия на вятъра	Преобразуване (Вятърни генератори)	електроенергия
Слънчева енергия	Преобразуване	топлинна енергия
	Преобразуване	електроенергия
Геотермална енергия	Без преобразуване	топлинна енергия
	Преобразуване	електроенергия

Основните пречки за реализиране на ВЕИ проекти в община Челопеч са:

- висока цена на инвестициите във ВЕИ;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

- ниски цени на изкупуване на електрическата енергия, произведена от ВЕИ;
- недостатъчни средства (както общински, така и у населението на общината);
- допълнителни ограничения на финансовата самостоятелност на общината;
- липса на достатъчни стимули за рационално енергопотребление;
- затруднен достъп до инвестиции за проекти за ВЕИ;
- липса на систематизирани данни за местния потенциал на ВЕИ.
- липса на достатъчно познания за приложими ВЕИ технологии

Към настоящия момент на територията на община Челопеч като ВЕИ са в експлоатация 2 броя соларни инсталации – една на покривната конструкция на ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“, втората на покрива на ДГ „Х.К.Андерсен“ Челопеч.

Обхватът на ВЕИ в България включва: водна енергия, биомаса, слънчева енергия, вятърна енергия и геотермална енергия.

Слънчева енергия

Средногодишното количество на слънчево греене за България е около 2 150 часа, а средногодишният ресурс слънчева радиация е 1517 kWh/m². Това е около 49% от максималното слънчево греене. Общото количество теоретичен потенциал на слънчевата енергия падаща върху територията на страната за една година е от порядъка на 13.103 ктое. България е разделена на три зони в зависимост от интензивността на слънчевото греене. В зависимост от това в кой регион се намира общината се определя интензивността на слънчевото греене и какво е средно-годишното количество слънчева радиация попадаща на единица хоризонтална повърхност (kWh/m²).

Районът на община Челопеч се характеризира с годишна продължителност на слънчево греене в рамките на приблизително 1976 часа. Сумарната годишна слънчева радиация при средни условия на облачност е 3 640 cal/cm².

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Таблица 4: Годишна динамика на продължителност на слънчевото греене, в часове.
/Изм:Климатичен справочник на НРБ - т.Ш, т.ГУ;/

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
48	85	126	182	196	246	298	303	231	146	68	47	1976

Общината се характеризира с мека зима и хладно лято. Наличието на планински масиви на север (Стара планина) и на юг (средна гора), възпират силните мразовити ветрове през зимата и предотвратява влиянието на средиземноморските топли течения. Поради помеката зима, снежната покривка се задържа за кратко време, като за съжаление през по-голямата си част времето е облачно при средно годишни температури от 9.3 градуса по Целзии.

Слънчевата енергия е възобновяем източник със сериозен потенциал, който може да бъде използвани пълноценно в община Челопеч през следващите години.

Вятърна енергия

Масовото приложение на вятърната енергия като енергиен източник започва през 80-те години в Калифорния, САЩ. След 1988г. тази технология навлезе и на енергийния пазар в западна и централна Европа. През 2021 г. по данни от НСИ, вятърната енергия е 8.54% от произведената от ВЕИ енергия в България, а делът на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия за 2021 г. е 17%.

<https://www.nsi.bg/bg/content/4201/%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%8F%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B8%D0%B9%D0%BD%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B8>.

Община Челопеч не се намира в зона, която представлява интерес за инвеститорите, които изграждат големи вятърни централи. На територията на България са обособени четири зони с различен ветрови потенциал, но само две от зоните представляват интерес за индустриално преобразуване на вятърната енергия в електроенергия: 5-7 m/s и >7 m/s. Възможността за

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

усвояване на достъпния потенциал на вятърната енергия зависи от икономическите оценки на инвестициите и експлоатационните разходи по поддръжка на технологиите за трансформирането ѝ. Бъдещото развитие на вятърната енергетика в подходящи планински зони и такива при по-ниски скорости на вятъра ще зависи и от прилагането на нови технически решения..

Община Чelopeч попада в Зона В: зона на среден енергиен потенциал. Характеристиките на тази зона са:

- Средногодишна скорост на вятъра: 3-6 m/s;
- Енергиен потенциал: 100-200 W/m² (около 1500 KWh/m²);
- Средногодишната продължителност на интервала от скорости 5-25 m/s в тази зона е 4000h, което е около 45% от броя на часовете в годината (8760h);

Трябва да се отбележи обаче, че развитието на технологиите през последните години дава възможност да се използват мощности при скорости на вятъра 3.0 – 3.5 m/s.

Фигура 7: Зони с различна плътност на мощността на вятъра

Източник: Доклад „Предпоставки за определяне на ветровия потенциал“ Петър Петров, Иван Геновски, Антон Иванов

Възможността за усвояване на достъпния потенциал на вятърната енергия зависи от икономическите оценки на инвестициите и експлоатационните разходи по поддръжка на технологиите за трансформиране ѝ. Бъдещото развитие на вятърната енергетика е общината в подходящи планински зони и такива по-ниски скорости на вятъра ще зависи и от прилагането на нови технически решения.

Водна енергия

Водата все още е най-използваният възобновяем енергиен източник у нас, въпреки наблюдавания интерес към оползотворяване на слънчевата, вятърната, геотермалната енергия и биомасата. Страната ни разполага с дългогодишни традиции при производството на електроенергия от водноелектрически централи, а в настоящия момент редица икономически и екологични фактори насочват голяма част от предприемачите към инвестиции в този сектор и най-вече в малки и микро ВЕЦ. Сред причините за повишения инвестиционен интерес към изграждането на централи с мощности до 10 000 kW са дългият период на експлоатация на съоръженията и ниските разходи, свързани с производството и поддръжката, както и сигурността на инвестицията, макар и при относително дълъг срок на откупуване. Предимство се явява и фактът, че малките ВЕЦ-ове на течащи води не използват предварително резервирани водни обеми, като така се избягва изграждането на язовирна стена и оформянето на язовирно езеро. Енергийният потенциал на водния ресурс, който се използва за производство на електроенергия от ВЕЦ е силно зависим от сезонните и климатични условия. Оценката на ресурса се свежда до определяне на водните количества(m^3/s).

През територията на общината протичат реките: „Белишка”, „Илинденска” и „Воздол”.

Населението на община Челопеч се захранва с питейна вода от каптирани извори, находящи се предимно в Стара планина.

Общото количество на водните запаси от питейна вода е в нормите и е достатъчно за обслужване на населението.

Геотермална енергия

На територията на Община Чelopeч няма термални извори, нагрети скали на по-голяма дълбочина и други алтернативни източници на геотермалната енергия.

Енергия от биомаса

Оценката на потенциала от биомасата изисква изключително внимателен и предпазлив подход тъй като става дума за ресурси, които имат ограничен прираст и много други ценни приложения, включително осигуряване на храната на хората и кислорода за атмосферата. Затова подходът е да се включват в потенциала само отпадъци от селското и горско стопанство, битови отпадъци, малощенна дървесина, която не намира друго приложение и отпада по естествени причини без да се използва, енергийни култури отглеждани на пустеещи земи и т.н.

Технологиите за биомаса използват възобновяеми ресурси за произвеждане на цяла гама от различни видове продукти, свързани с енергията, включително електричество, течни, твърди и газообразни горива, химикали и други материали. Дървесината, най-големият източник на биоенергия, се е използвала хиляди години за производство на топлина. Но има и много други видове биомаса – като дървесина, растения, остатъци от селското стопанство и лесовъдството, както и органичните компоненти на битови и индустриални отпадъци – те могат да бъдат използвани за производството на горива, химикали и енергия. В бъдеще, ресурсите на биомаса може да бъдат възстановявани чрез култивиране на енергийни реколти, като бързорастящи дървета и треви, наречени суровина за биомаса.

Биомасата е естествен продукт на фотосинтезата, която се извършва във всички растения под въздействието на слънчевата греене. Затова тя е продукт на слънцето и дотолкова, доколкото то огрява земята периодично, то биомасата е напълно самовъзобновяващ се източник на енергия. И по-специално отпадъчната биомаса е безплатен и един от

важните алтернативни източници на енергия. У нас се оценява, че тъкмо биомасата има най-голям енергиен потенциал, в сравнение с всички други енергийни източници.

Община Челопеч може да се определи, като район с висок потенциал за производство на енергия от биомаса. Допълнителна алтернатива може да бъде използването на отпадни продукти от селското стопанство в общината, които успешно се прилагат при производство на пелети и други евтини енергийни източници при наличие на инвеститорски интерес.

1.6. Полезни изкопаеми

Челопеч е едно от най-големите медно-златни находища в Европа. Включва няколко изявени рудни тела вместили във вулканогенно-седиментен комплекс от андезити до дацити, който обхваща северната и североизточната страна на разлома с ориентация изток – запад. Вместващите скали на свой ред са част от вулканогенно-седиментния ансамбъл на горната креда, съхранен в гребена с посока север – североизток. Фундаментът на юг и изток от Челопеч включва докамбрийски гранитогнайси, двуслюдени шисти, кварцити и амфиболити. Челопешкото находище се характеризира с изключително сложен геоложки строеж, като досега са идентифицирани около 71 минерални вида. Челопешката руда включва следните основни рудни минерали: пирит, тенантит, енаргит, лузонит, халкопирит, злато и борнит. От нерудните минерали преобладават: кварц, барит, серицит и каолинит. Второстепенни от рудните минерали са: фаматинит, сфалерит, галенит, а от нерудните – хлорит, анкерит и гипс. В геолошко тектонско отношение районът е много добре проучен и е съставена геоложка карта М1: 100 000 (к.л. Тетевен). Геоложкия състав на района е съставен от докамбрийски, камбийски, палеозойски, горнокредни и кватернерни седименти.

1.7. Кметства и населени места в Община Челопеч

Според Закона за административно-териториално устройство на Република България, община Челопеч е „пета“ категория община, като в урбанистичната ѝ структура влиза едно населено място – с.Челопеч.

Община Челопеч е засегната от демографската криза и неблагоприятните тенденции на

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

намаляване и застаряване на населението, но в по-слаба степен от други общини в България.

Таблица 5: Населението на община Чelopeч 2016-2021

Община Чelopeч											
Година	1934	1946	1956	1965	1975	1985	1992	2001	2011	2021	2022
Население	1791	1705	1783	1954	2205	2216	1779	1710	1473	1456	1443

Източник: НСИ

Основният сектор, който се развива в общината е добивната промишленост. Останалите сектори, които се развиват на територията на община и имат спомагателен характер са: Търговия, Ремонт на автомобили, мотоциклети и Строителство. Развит е и сектор селско стопанство

III. ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Атмосферен въздух. Качество на атмосферния въздух (КАВ)

В района на община Чelopeч няма изграден пункт за непрекъснато измерване качеството на атмосферния въздух. Извършват се ежегодни измервания от мобилната лаборатория на ИАОС – гр.София. Въпреки значителните усилия, направени през последните години от „Юмикор Мед“ АД - Пирдоп, основно влияние върху качеството на въздуха над Чelopeч и района, оказват газовите емисии, отделяни от металургичния завод в Пирдоп.

Републиканската пътна мрежа е представена от главен път I-6 София-Бургас, който пресича с. Чelopeч. Натоварения транспортен трафик е основен източник за замърсяване на селото с прах. Освен автобуси и маршрутни таксите, които осигуряват транспорта от градовете на подбалканската линия до столицата, пътят е основна артерия за доставяне на суровини и материали до заводите – „Юмикор Мед“ АД - гр.Пирдоп, „Дънди Прешъс Металс Чelopeч“ ЕАД с.Чelopeч. превозът на меден концентрат от „Елаците Мед“ АД до металургичния завод в гр.Пирдоп също се осъществява с товарни автомобили.

Други основни източници на газови емисии на територията на община Чelopeч са битовото отопление (много от домакинствата използват дърва и въглища за отопление през зимата), и рудникът (прахогазови емисии в резултат от добива, подземния и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

наземния транспорт, трошачно отделение, парокотелно отделение). Настоящото качество на въздуха е приемливо, макар да има някои признаци за недостатъчно добри показатели особено през летните месеци, когато запрашаването предизвикано от транспорта е значително.

Подробна информация за контролираните обекти може се публикува регулярно на сайта на РИОСВ – София <https://www.riew-sofia.org/index.php/2014-02-03-21-15-53>.

През 2019 г. община Чelopeч разработва ПРОГРАМА по чл.27 от ЗЧАВ за предприемане на спешни действия за постигане на съответствие с нормите за качество на атмосферния въздух на територията на община Чelopeч и по-специално с нормите за съдържание на ФПЧ10. Изготвянето на програмата е в съответствие и с писмо на РИОСВ - София изх. № 5336/21.08.2017г. Конкретната цел, която се поставя с Програмата, е достигане на установените норми за ФПЧ10 и на арсен във фракцията ФПЧ10 на територията на Общината.

През 2022 г. община Чelopeч, съвместно с общини Златица, Мирково, Копривщица и партньор от страната донор International Development Norway, Норвегия разработват проект по процедура BGENVIRONMENT-4.004 Открита покана № 3 „Климат“. Проектът „Устойчиви решения за смекчаване и адаптация към изменението на климата в малките общини“ има за цел обучение на общински служители за повишаване на компетентността им за планиране на мерки за смекчаване и АИК с лектори от Норвегия и България, имащи необходимия опит и експертиза в тази област. Ще бъде проведен и семинар от Норвежкия партньор с цел разпространение на добри практики от Норвегия в областта на адаптирането към изменението на климата и за разработване на местни планове за намаляване на емисиите на парникови газове и адаптиране към изменението на климата. Ще бъдат разработени и приложени в рамките на проекта 6 пилотни/иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата (АИК) в българските общини, в резултат на което ще се спестят емисии на парникови

газове, вследствие на замяна на електричество, получено от конвенционални горива с такова, генерирано от възобновяем енергиен източник.

2. *Водни ресурси*

Състоянието на водите е в зависимост основно от състоянието на отделните отрасли на промишлеността, селското стопанство, нивото на развитие на инженерната инфраструктура и технологиите на пречистване. Опазване чистотата на водите е първостепенна задача, осигуряваща здравословно съществуване на човешкия индивид.

Хидроложката мрежа в района на община Чelopeч е предопределена от литоложки и тектонски фактори. Тя е изградена от планински реки и дерета, водещи началото си от потоци и извори, разположени в южния склон на главното планинско било на Стара планина. Речните долини са с “V” образни напречни сечения и сравнително добре очертани долинни дъна. Към този вид долини могат да се причислят например река Воздол, Чуговишко дере, Гарван дере и др. Главна отводнителна артерия на водосборната област в района се явява река Воздол. Тя води началото си от старопланинските върхове “Челопешка баба” и “Мургана”. В горното си течение, след като обединява водите на по-малките реки Илинденска, Бележка и Равнишка завива в югоизточна посока. Реката е единствената пълнеща деривация на месния микроязовир “Качулка” и след него пресича Златишкото поле и се влива в река Тополница.

Язовир “Качулка” е разположен в землището на село Чelopeч. Представлява микроязовир с малка проточност и е изграден за нуждите на селото, като осигурява напояване на селскостопански земи и водопой на добитък.

Язовирът е собственост на община Чelopeч, съгласно Акт за общинска собственост №12 от 25.02.1998 г. на общинската администрация с.Чelopeч. Единственият източник на вода за язовира е река Воздол. Общият обем на язовира е 841 хил. куб. м. Питейната вода за населението в региона се осигурява по гравитачен път от планински водохващания, изградени по южните склонове на Стара планина.

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Собственост на Община Челопеч са и язовирите „Кирчов извор“, с обем 35 000 м³ и „Зарен“, с обем 41 000 м³.

Язовир „Кирчов извор“ е разположен на 2 км. източно от с. Челопеч и на 3 км. западно от град Златица. Основната стена се намира на 50м. западно от река Църквищенска и 150 м. северно от първокласен път номер 1 София-Бургас. В северния край на язовира се намира ЖП линията София- Бургас. В източната си част основната стена граничи с асфалтовия комплекс на Автомагистрала Хемус. Обема на язовира е 35 000 куб. м.

Язовир „Зарен“ е разположен на 1 км. източно от село Челопеч и на 3 км. югозападно от с. Църквище. Основната стена се намира на 700 м. западно от яз. Кирчов извор. В южния край на стената непосредствено до петата преминава ЖП линията София-Бургас. Обемът на язовира е 41 000 куб. м.

2.1. Повърхностни водни обекти, риск от наводнения и подземни водни тела на територията на Община Челопеч

Повърхностни води

Питейно-битовото водоснабдяване на община Челопеч се осигурява от 6 речни водохващания.

✓ ***Речно водохващане № 1 (на р. Илинденска):*** водата от р. Илинденска се улавя с дренажен лъч, който се зауства във водоземна шахта. Шахтата е с размери 1,75 x 1,70 m и е дълбока 1,70 m, покрита е с метален капак, който се заключва с катинар. В тази шахта е началото на хранителен водопровод Ф108 mm стомана. На дъното на тази камера е изпълнен дънен сифон за почистването ѝ.

✓ ***Речно водохващане № 2 (нар. Илинденска):*** речно водохващане №2 също добива води от повърхностния отток на р. Илинденска, единия от притоците на р. Воздол. Разположено е на 33 m източно от водохващане 1, по течението на реката. Шахтата, с двете камери, е с размер 3,60 x 2,00 m, покрита е с метален капак, който се заключва с катинар.

✓ ***Речно водохващане № 3 (нар. Воздол):*** шахтата, с две камери, е с размери 3,60 x 2,00 m и е дълбока 2,45 m, покрита е с метален капак, който се заключва с

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

катианар.

- ✓ **Речно водохващане № 4 (нар. Белишка):** шахтата е затворена с метален капак 1,35 x 1,35, който се заключва с катианар.
- ✓ **Речно водохващане № 5 (Бараж Воздол):** водохващането е дренажен тип, добиващо води от повърхностния отток на р. Воздол.
- ✓ **Речно водохващане № 6 (на Бревинска река):** шахтата, с трите камери, е с размери 2,50 x 1,60 m и е дълбока 1,75 m, покрита е с метален капак, който се заключва с катианар.

Водосборите на реките обхващат югоизточната част на Етрополската планина. Речните водохващания № 1 и № 2 са разположени на р. Илинденска, речноводохващане № 4 – на река Белишка, №3 и №5 – на река Воздол, образувана от сливането на горните две реки и р. Равнишка.

Таблица 6. Екологично състояние на основните речни артерии, прекосяващи територията на община Чelopeч, ПУРБ 2016-2021 г.

Речен басейн	Код на водно тяло	Име на водно тяло	Типология	Характеристика на ВТ	Категория	ПБВ	СМ/ИВТ	Екол. съст-е на пов. ВТ/Колич. съст-е на подз. ВТ	Химично състояние
Марица	BG3MA800R169	Река Воздол с. Чelopeч ПБВ	R3	река	река	ПБВ		добро	неизвестно
Марица	BG3MA800R171	Река Бревинска с. Чelopeч ПБВ		река	река			добро	неизвестно
Марица	BG3MA800R227	Река Воздол	R5	река	река			лошо	неизвестно

В ПУРБ 2016-2021 г. за източнoбеломорски район са включени мерки по отношение на повърхностните водни тела с код:

- BG3MA800R227- Река Воздол – **Мярка PI_1** „Изменение или прекратяване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, в резултат от преразглеждането им“ и **Мярка DW_3** „Ограничаване на водовземането за всяка друга цел, когато съществува риск да се засегне водовземането за питейно битово водоснабдяване на населението“.
- BG3MA800R169 - Река Воздол с. Чelopeч ПБВ - **Мярка HY_1** „Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия“ и **Мярка PM_9** „Предотвратяване на влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционните предложения“
- BG3MA800R171 - Река Бревинска с. Чelopeч ПБВ - **Мярка PM_9** „Предотвратяване на влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционните предложения“ и **Мярка DW_4** „Опазване на повърхностните води предназначени за питейно-битово водоснабдяване“

ПУРБ на ИБР за периода 2022-2027 г. все още не е приет - https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=845. В процеса на подготовката му е изготвен

Доклад за междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в Източнобеломорски район за басейново управление, в който за повърхностните водни тела не е представена информация за необходимост от промяна на мерките или други действия.

Опасни хидроложки явления. Риск от наводнения

ПУРН на Източнобеломорски район за басейново управление 2016-2021 г. е приет с Решение №1109/29.12.2016г. на Министерски съвет.

За утвърдените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) са изготвени карти на заплахата и риска от наводнения при вероятен период на повторно настъпване 20 г., 100 г. и 1000 г. ПУРН включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни РЗПРН, а други са общи за РБУ.

По данни на ПУРН на Източнобеломорски район за басейново управление 2016-2021 г. - https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=576/, част от територията на община Чelopeч попада в район със значителен потенциален риск от наводнения ASPFR_MA_19 р.Тополница-горно течение.

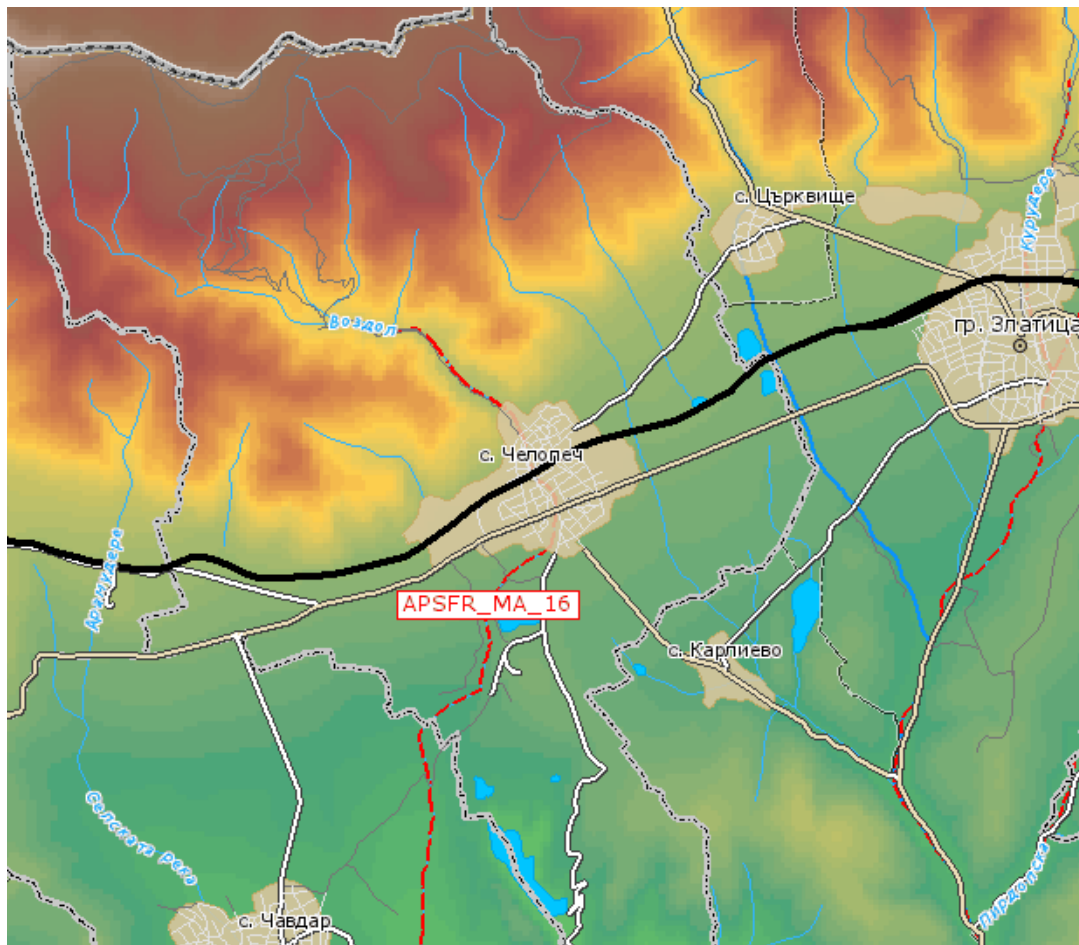
Разработени са и Карти на заплахата BG3_APSFR_MA_16_FHM и Карти на рискаBG3_APSFR_MA_16_FRM, от които е видно коя част от територията на общината потенциално може да бъде залята при бъдещи наводнения.

Съгласно доклад на БДИР – Пловдив за 2021 г., от предвидените мерки в ПУРН 2016 - 2021 г. е стартирало изпълнението на мярка МА_16_46 Изграждане на подпорна стена с дължина 329.61м, в участък от коритото на река Воздол /оформяне на стоманобетеново дъно с ширина 8м, дебелина на настилка 15см, с трапецовидно кюне за провеждане на малките водни количества, изграждане на пасарелки на км 0+60м и 0+227.60 с Т- образна форма/.

Фигура 8: РЗПРН на територията на община Чelopeч

2.2. Подземни води

На територията на община Чelopeч преминават подземни водни тела с код BG3G000000Q001 - Порови води в Кватернер - Пирдоп - Златишка котловина; BG3G00000K2029 Пукнатинни води - Г. Малинско - Панагюрски район, BG3G00000PT044 – „Пукнатинни води – Западно-и централнобалкански масив“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Таблица 7. Характеристика на подземните водни тела на територията на Община Чelopeч, ПУБР 2016-2021 г.

Код на водно тяло	Име на водно тяло	Колич. съст-е на подз. ВТ	Химично състояние
BG3G000000Q001	Порови води в Кватернер - Пирдоп - Златишка котловина	добро	лошо
BG3G000000K2029	Пукнатинни води - Г. Малинско - Панагюрски район	добро	добро
BG3G000000PT044	Пукнатинни води – Западно-и централнобалкански масив	добро	лошо

В Плана за управление на речните басейни в източнoбеломорски район 2016 – 2021 година съгласно Приложение 3 и трите подземни водни тела са включени в зоните за защита на подземни води, предназначени за питейно битови нужди.

В изготвения като част от процеса на подготовка на ПУРБ 2022-2027 г Междинният преглед на значимите проблеми при управлението на водите в Източнoбеломорски район не са изрично посочени конкретни проблеми или промяна в състоянието на подземни водни тела - https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=845.

2.3. Питейно водоснабдяване

Водоснабдяването на общината се осъществява от подземни водоизточници.

Съществуващата водоснабдителна система на с.Чelopeч е с дължина 21 км и се захранва от повърхностни и подземни водоизточници, разположени в двата речни басейна непосредствено над селото.

В западния басейн на р. Воздол са изградени двете най-стари речни водохващания - “Белешка” и “Илинденска”. Има изградени и баражни водохващания - “Воздол” (с изграден стоманен водопровод ф 200) и между р. Илинденска и баража. От този бараж Бревенската река е ляв приток на р. Воздол и има изградено едно филтърно водохващане. Тя извира на кота 1 300м в подножието на главния старопланински хребет под Бели камък

и е с най-постоянен приток и най-чиста вода. Водохващане „Пекиша“ е дренажно водохващане, изградено през 1922г. и се намира на р. Равнишка северно от с.Челопеч в подножието на връх Баба. От него до резервоарите на селото е изграден стоманен водопровод 2 цола. Бревенската река извира от местността „Леденик“ в Стара планина и има едно речно водохващане, което се намира на североизток от с. Челопеч.

Източният водосбор е на р. Неверенска и р. Варенска и там има изградени алпийски водохващания.

Населението често използва за битови цели и два водоизточника на плитки подземни води, известни под името "Драганчовец" и "Студени кладенец". Голям брой домакинствена имат изградени кладенци за ползване на подземни води за битови цели и напояване.

За осигуряването на запас от питейна вода на селото има изградени 3 водоема.

Вътрешната водопроводна мрежа на с.Челопеч е изграждана основно в периода 1960-1968г. с етернитови водопроводи. Общата дължина на съществуващата водопроводна мрежа е 21 км. Подменената част от водопроводната мрежа е основно в „ниската зона" с тръби от полиетилен и съставлява е около 1/3 от цялата мрежа.

Захранващият тръбопровод от резервоар 500 м³ е ф125 ПЕВП, а от резервоар 220 м³ е ф 110 ПЕВП. Второстепенните клонове са ф90 ПЕВП.

Средното водно количество, което може да осигури от р. Воздол е $Q = 47 \text{ I/s}$, при 95% обезпеченост, при което за осигуряване на екологичното равновесие е необходимо 10% от $Q_{\text{ср.}}$, което е 9,7I/s.

Средното водно количество, което може да осигури от р. Бревинска е $Q = 13,29 \text{ I/s}$, при 95% обезпеченост, при което за осигуряване на екологичното равновесие е необходимо 10% от $Q_{\text{ср.}}$, което е 2,7I/s.

На база проведените проектните работи за СОЗ около водохващанията на р. Воздол и р.

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Бревинска за питейно-битовото водоснабдяване на с. Челопеч, община Челопеч, проведени в съответствие с изискванията на Наредба № 3/2000г. за проучването, проектирането, учредяването и експлоатацията на СОЗ около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване може да се обобщи следното. За питейно-битовото водоснабдяване на с. Челопеч се използват 6 бр. водохващания (5 бр. на р. Воздол и 1 бр. на р. Бревинска), разположени северозападно с. Челопеч и са изградени през 80-те г. на XX век. От водохващанията се добиват 193742 m³ вода средногодишно.

Оразмерената СОЗ около водохващанията в съответствие с нормативните изисквания включва три пояси, както следва:

> Пояс I (зона на строг охранителен режим)

Пояс I около водохващанията на р. Воздол има полигонална форма, с площ: 151 567 м². Заема основни земи от горския фонд в землището на с. Челопеч, община Челопеч - държавна, общинска и частна собственост. Необходимо е да се обособи в самостоятелен имот и да се актува като публична държавна собственост. Частните собственици ще се обезщетят.

Пояс I около водохващането на р. Бревинска има полигонална форма, с площ: 32 245 м². Заема земи от горски фонд в землището на с. Челопеч, община Челопеч - държавна и общинска собственост. Необходимо е да се обособи в самостоятелен имот и да се актува като публична държавна собственост.

> Пояс II и Пояс III (зона на ограничения и забрани)

Поясът има полигонална форма и площ 12 256 336 м² и заема основно земи от горския фонд в землището на с.Челопеч, община Челопеч - държавна, общинска и частна собственост.

Водата от наличните водовземания се характеризира като типично планинска, с добри органико-лептични качества и подходяща за питейно водоснабдяване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

По химически и радиологически състав водата отговаря на изискванията на Наредба № 9/2001г. за качествата на водата, използвана за питейно-битови цели. Водата от водохващанията на р. Воздол е I-ва категория според предназначението си и се намира в добро екологично, докато водата от водохващанията на р. Бревинска е II-категория според предназначението си и е необходимо допълнително третиране.

За нуждите на с. Челопеч е изградена двустъпална пречиствателна станция за питейна вода с капацитет 10 л/с, разположена северно от селото в близост до съществуващите резервоари.

2.4. Минерални води

На територията на община Челопеч няма наличие на минерални извори.

2.5. Канализационна мрежа

В общината няма агломерации с над 10 000 е.ж.

В с.Челопеч има изградена цялостна канализационна система. Строителството на канализационната система е извършено на етапи, без цялостен проект - хаотично и в зависимост от ресурсното му обезпечаване. Масовото изграждане на канализационната мрежа е след 1970 г. Полагани са тръби с диаметри, които не съответствуват на нуждите и нормативните изисквания, като на места в начални участъци на колектори се забелязват по-големи диаметри, следвани от по-малки. Системата в първоначалния етап на изграждане е била възприемана като смесена. Това се отнася за по-ниската равнинна зона, където и диаметрите са значителни и поемат дъждовни води в тринадесет пункта посредством улични дъждоприемни шахти, с различни форми и размери - кръгли или правоъгълни, покрити с метални решетки.

Отпадъчните водни количества от града се събират чрез главни колектори I, II, III, IV, V, VI и VII. Отпадните води на с. Челопеч чрез външен, бетонов канализационен колектор Ф1000 /Главен колектор I/ се транспортират извън урбанизираната територия по посока на

терен за бъдещо изграждане на ПСОВ на селото. Тръбата зауства отпадъчните води в р.Воздол. Към момента няма изградена общинска пречиствателна станция за отпадни води. За канализационната система на община Челопеч е издадено разрешително за заустване №33140150/21.08.2013 г. Заустването е в р.Воздол, а годишното количество отпадъчни води е 132108.10 м³.

Водоснабдителните и канализационни услуги на територията на община Челопеч се предоставят от „Водоснабдяване и Канализация“ ЕООД, гр.София. Активите, с които работи „Водоснабдяване и Канализация“ ЕООД, са собственост на Община Челопеч. Като собственик, общината извършва реконструкция на съществуващите активи и изгражда нови мрежи, след което ги предава за експлоатация на ВиК оператора.

На 15.06.2023 г. е сключен договор за изпълнение на проект BG06RDNP001-7.021 Вода „Изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. в селските райони“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. В обхвата на проекта се предвижда изграждане, реконструкция и/или рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в урбанизираната територия на община Челопеч с обща дължина приблизително 4 731 м. Проектът е финансиран от Програмата за развитие на селските райони.

2.6. Източници на замърсяване

2.6.1. Замърсяване на водите

БДИР - Пловдив изготвя ежегодни доклади за състоянието на водите в Източнобеломорски район за басейново управление. В тях се отразява подобряването или влошаването на състоянието на водните тела на попадащи на територията на община

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Челопеч, като се посочват и установените превишения на показателите, които характеризират състоянието на съответното водно тяло. Като цяло, на територията на общината сериозен замърсител на подземните и повърхностните води се явяват рудодобивната промишленост и селското стопанство.

Таблица 8. Резултати от мониторинг на повърхностни водни тела 2021 г.

Код на водно тяло	Наименование	Биологични показатели 2021	Физико-химични показатели 2021	Екологично състояние/потенциал 2021	Химично състояние 2021	Изместващи показатели 2021
BG3MA800R227	Река Воздол	умерено	умерено	умерено	добро	Макрозообентос, Робщ, AI
BG3MA800R169	Река Воздол с. Челопеч ПБВ		добро	добро	добро	
BG3MA800R171	Река Бревинска с. Челопеч ПБВ		добро	добро	добро	

Източник: Доклад за състоянието на водите в ИБР за 2021 г.,

https://earbd.bg/DOKLADI_ZA_SYSTOYaNIETO_NA_VODNITE_TELA_NA_TERITORIYaTA_NA_IBR-c762

2.6.2. Замърсяване на атмосферния въздух

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой са следните:

- ✓ Промисленост;
- ✓ Транспорт;
- ✓ Отопление (битови и обществени източници);
- ✓ Депа, кариери, хвостохранилища, насипища и др.;
- ✓ Строителни дейности.

Фините прахови частици са основен замърсител на атмосферния въздух в населените места поради голямото разнообразие на източници, емитиращи фините прахови частици - горивни инсталации, транспорт, битово отопление и др. Замърсяването с ФПЧ10 е с

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

подчертано сезонен характер - почти всички регистрирани превишения са през зимния период от октомври до април. Замърсяването през всички години е значително над нормата от 40 µg/m³.

❖ *Промислени предприятия, инсталации или обекти от друга стопанска инфраструктура*

По отношение на запрашаемостта в Община Челопеч и съдържанието на фини прахови частици във въздуха съществено допринасят износените улични настилки и движението на силно замърсени тежкотоварни превозни средства.

- ✓ Главен път Бургас-София - пътят е основна артерия за снабдяване на близките промишлени предприятия със суровини и материали.
- ✓ Ежедневно по главният път се доставят меден концентрат от „Елаците Мед” АД до медодобивния завод „Аурубис България” АД-гр. Пирдоп и от „Дънди прешъс металс челопеч“ ЕАД до гара Златица.

Поради финия зърнометричен състав на концентрата (среден диаметър 0.08 mm за медния концентрат) лесно може да предизвика запрашаване при сухо състояние и скорост на вятъра по-голяма от 4 m/s. Това изисква транспортиране с камиони с покривала до гарата в гр. Златица. Гумено-транспортните ленти не са капсуловани и въпреки, че натрошената руда е с определена влажност, те също са потенциален източник на прахови емисии.

❖ *Пътна инфраструктура*

Този източник на замърсяване има трайно въздействие както по отношение на атмосферния въздух (замърсяване с ФПЧ10), така и по отношение на други компоненти на средата (вкл. ландшафт). През общината и населеното място преминава Главен републикански път I-6, по-известен и като Подбалканският път, като трафикът е интензивен. Челопеч се намира в долина, обградена от високи планини, поради което запрашаването се задържа в района.

3. Отпадъци

3.1. Генерирани отпадъци по видове и източници

На територията на община Чelopeч се генерират битови, строителни, производствени и опасни отпадъци. Данните за генерираните количества отпадъци са твърде относителни, т.к. не се базират на директно претегляне.

3.1.1. Битови отпадъци

На територията на община Чelopeч няма изградено депо за твърди битови отпадъци. Отпадъците се депонират на откритото през 2017 г. Регионално депо за ТБО за общините Златица, Пирдоп, Копривщица, Антон, Чelopeч, Мирково и Чавдар в землището на гр. Златица в местността „Бакаджик“. През 2021 г. Община Златица приключи успешно проект „Изграждане на компостираща инсталация за предварително третиране на градински отпадъци на територията на община Златица за общините Златица, Антон, Копривщица, Мирково, Пирдоп, Чавдар и Чelopeч“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020г“.

През м.май 2023 г. е предаден доклад от извършен морфологичен анализ на отпадъците в общината. В следващата таблица е представена нормата на натрупване по отчетни данни:

Таблица 9. НН по отчетни данни, 2022-2023 г.

НН по отчетни данни	С Разделно Събрани	Без Разделно Събрани
Количество отпадъци (кг)	642012	511012
Население	1535	1535
НН	418.25	332.91

Морфологичният състав на отпадъците е представен в следващата таблица:

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Таблица 10. Морфологичен състав на битовите неопасни отпадъци, 2022-2023 г.

Вид Отпадък	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	182,05	0,00	182,05	11,40%
Хартия	60,53	21,71	82,25	5,15%
Картон	53,65	19,25	72,90	4,56%
Пластмаса	108,84	64,26	173,10	10,84%
Текстил	25,97	0,00	25,97	1,63%
Гума	9,82	0,00	9,82	0,61%
Кожа	17,74	0,00	17,74	1,11%
Градински	125,76	321,34	447,11	27,99%
Дървесни	20,89	139,66	160,55	10,05%
Стъкло	54,00	2,44	56,44	3,53%
Метали	20,60	91,24	111,84	7,00%
Инертни>4 см	42,04	0,00	42,04	2,63%
Опасни	7,16	0,00	7,16	0,45%
Други	33,43	0,00	33,43	2,09%
Ситна Фракция<4см	174,92	0,00	174,92	10,95%
Общо	937,40	659,90	1 597,30	100,00%

Получените резултати по отношение на **градинските и дървесните отпадъци** показват общ резултат от 38.04% в окончателния морфологичен състав. Хранителните отпадъци са 11.40 % за Община Челопеч, като значителна част от тях могат да участват в бъдеща система за компостиране на отпадъците (биоотпадъци, отпадъци от плодове, зеленчуци, и др.). Разделното събиране на градински, дървесни отпадъци и хранителни отпадъци следва да бъде установено при спазване на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)*. Очакванията са, че населението на Община Челопеч ще се включи активно в прилагане на система за разделно събраните градинските и дървесните отпадъци, когато са налице съдове за събиране на отпадъците и при ефективно принципа

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

„замърсителят плаща“ при изчисляване на такса „битови отпадъци“ (нормативно регламентиран в Закона за местните данъци и такси от 2017г.).

С чл.19, ал.3, т.6 на ЗУО (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) са въведени задължения на кмета на общината за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.

Съгласно чл.31 от ЗУО, Системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

- ✓ *най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;*
- ✓ *най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.;*

Съгласно издадени заповеди от страна на ИАОС, изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО за Община Чelopeч е както следва:

- Заповед №59/27.02.2023 г. – постигната степен на ограничаване количеството на депонирани биоразградими отпадъци 76 % за календарната 2020 г.;
- Заповед №58/27.02.2023 г. – постигната степен на рециклиране - 37 % за календарната 2020 г.;
- Заповед №165/23.06.2023 г. – постигната степен на ограничаване количеството на депонирани биоразградими отпадъци 81% за календарната 2019 г.;

- Заповед №164/22.06.2022 г. – постигната степен на рециклиране - 44 % за календарната 2019 г.;
- Заповед №168/08.07.2020 г. – постигната степен на ограничаване количеството на депонирани биоразградими отпадъци 79 % за календарната 2018 г.;
- Заповед №139/15.06.2020 г. – постигната степен на рециклиране - 1% за календарната 2018г.;

През 2022 и 2023 г. на територията на община Челопеч не се прилагат системи за разделно събиране, което е ще доведе до повторваемост на резултати, отчетени от ИАОС по отношение постигане целите за рециклиране. Следва да се вземат мерки по отношение въвеждането на система за разделно събиране, въпреки малкото население на общината.

3.1.2. Производствени неопасни отпадъци

Основните източници на производствени отпадъци са предприятия, развиващи дейност на територията на Община Челопеч в различни отрасли на икономиката.

Отпадъците от производствената дейност на фирмите на територията на община Челопеч, които имат основно характер на производствени неопасни отпадъци се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ – София и ИАОС, издават разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия.

3.1.3. Строителни отпадъци

В землището на гр.Челопеч няма площадка за временно съхраняване или третиране на строителни отпадъци.

В Община Челопеч не се извършва събиране на информация за генерираните строителни

отпадъци.

3.1.4. Опасни отпадъци

На територията на община Чelopeч има едно хвостохранилище за промишлени отпадъци, собственост на “Дънди Прешъс Металс - Чelopeч” ЕАД - за течни, устойчиви и дразнещи отпадъци, получени при обогатяването на руда. В рудопереработвателното предприятие “Дънди Прешъс Металс - Чelopeч” ЕАД има отделна спасителна група, която работи по отделен план, съобразен с особеностите на производството.

3.2. Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъци

3.2.1. Събиране и транспортиране на отпадъци

Системата за събиране на смесените битови отпадъци Община Чelopeч е организирана, чрез използването на различни видове контейнери. На практика услугата се предоставя на 100 % от населението на общината. Съдовете са собственост на Община Чelopeч.

3.2.2. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

При така съществуващата система от дейности по управлението на отпадъците на община Чelopeч, голямата част от битовите отпадъци подлежат на обезвреждане, чрез депониране. Депонирането на събраните отпадъци на територията на общината се осъществява на Регионално депо за ТБО за общините Златица, Пирдоп, Копривщица, Антон, Чelopeч, Мирково и Чавдар в землището на гр. Златица в местността „Бакаджик“ и притежава Комплексно разрешително (КР) №329-Н0/2008г.

Инфраструктура за събиране и предаване за последващо третиране на масово разпространени отпадъци

Отпадъци от опаковки

Общината няма сключен договор с организация по оползотворяване на опаковки.

Негодни за употреба батерии и акумулатори

Общината няма сключен договор с организация по оползотворяване на негодни за

употреба батерии и акумулатори.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)

Общината няма сключен договор с организация по оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

Опасни битови отпадъци и едрогабаритни отпадъци

Общината няма нормативен ангажимент за създаване на условия за организиране на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни, опасни отпадъци и др. тъй като такива следва да се осигурят в населени места с над 10 000 жители (чл.19, ал.3, т.11.).

3.3. Стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на общината

Общинското депо за битови и неопасни отпадъци – гр.Челопеч е закрито, с помощта на финансиране от ОПОС 2014-2020 г. по проект BG16M1OP002-2.010-0055-C01 Рекултивация на депо - Челопеч. Експлоатацията му е прекратена с Решение №12-ПЕДНБО-16/07.08.2017 г. на директора на РИОСВ–София. Рекултивацията на депото е приключена през 2022 г.

Община Челопеч ежегодно извършва мониторинг съгласно изискванията на *Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн. ДВ. бр.80 от 13.09.2013г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 07.02.2017г.).*

На територията на общината няма образувани нерегламентирани сметища. В случай, че възникне такова сметище, общината предприема своевременни действия за неговото почистване и възстановяване на терена.

3.4. Рискове за замърсяване от депонирането на отпадъците

На територията на общината не се депонират битови или строителни отпадъци, което предотвратява риска от замърсяване на подземните води, почвите и атмосферния въздух.

4. Почви и нарушени терени

Почвите по високите части на котловината са планинско-ливадни, а по склоновете - кафяви и канелени горски. По южните склонове преобладават каменливи и плитки почви, на места със значителна степен на ерозия. Делувиалните почви заемат северната и централната част на долината и се характеризират с тънък слой хумусен нанос, под който има делувиални материали. Алувиалните почви се намират в заливните равнини на река Воздол, Чуговишко дере, Гарван дере, Воден, Бревенска. Алувиалните слоеве, състоящи се от чакъл, пясък, пясъчни глини и т.н., оформят хумусонатрупващия слой с дебелина не повече от 30-40 см. Съдържанието на хумус в тези почви достига 4-5%. Канелени горски почви има в по-високите райони на Челопешкото поле. Техният хумусен слой е тънък вследствие на съществуващите ерозионни процеси и хумусното съдържание е ниско (1-2%).

На територията на община Чelopeч е разположено хвостохранилище (съоръжение за съхранение на минни отпадъци, получени при обогатяването на рудата), собственост на „Дънди прешъс металс Чelopeч“ ЕАД.

4.1. Замърсени почви с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати, други замърсители

Територията на община Чelopeч е под контрола на РИОСВ София. Мониторингът върху замърсяването на почвите с тежки метали и металоиди на територията на общината показва че съдържанието в почвите на всички анализирани показатели (цинк, мед, олово, кадмий, хром, арсен, живак и рН, никел, кобалт), е над допустимите норми, с някои изключения. Основен замърсител по отношение на компонент „Почви“ се явява „Дънди прешъс металс Чelopeч“ ЕАД, с. Чelopeч, но по данни на РИОСВ – София, в горния

почвен слой стойностите намаляват съпоставени с базовите стойности, получени от влиянието на МДК - Пирдоп върху околната среда и почвите на Пирдопско-Златишката котловина.

Според данни и почвени проби на ИП „Н. Пушкиров“ от 2010 г., средното съдържание на измерените тежки метали в почвени проби превишава приетите пределно допустими концентрации по отношение на As, Cd, Cu, Zn и Pb в определени проби. Като цяло превишаването не преминава “Максимално допустима концентрация” за съответното рН и елемент. Не се наблюдава съществено замърсяване на земеделските земи с изследваните елементи.

Това потвърждават някои от последните проучвания на ИП „Н. Пушкиров“, направени в региона. Данните показват, че практическа опасност от замърсяване има само в определени зони около дружествата и около хвостохранилищата на старото предприятие „МДК-Пирдоп“. Годишните доклади на РИОСВ – София могат да бъдат открити тук - <https://www.riew-sofia.org/index.php/2014-02-03-21-18-13>.

4.2. Ерозирали почви

Ерозията на почвата е явление, свързано с отделяне и пренасяне на почвени частици чрез вятър, дъждовни и поливни води при протичане на естествени и/или антропогенни процеси. Ерозията води до намаляване на дълбочината на коренообитаемия слой, количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага, изчерпване на филтриращия и буферния капацитет на почвата, намаляване на съдържанието на почвено органично вещество, загуба на биоразнообразие, деградация на почвената структура, образуване на почвена кора, разпространение и акумулация на замърсители във водните течения и в зоните на акумулация на наноси.

Рискови фактори, благоприятстващи развитието на ерозионните процеси са продължителните летни засушавания, проливните валежи, наводненията, прекомерно

пашуване и несъобразено земеделие, незаконната сеч, горските пожари и др.

Мониторинг на ерозионните процеси се осъществява чрез математически модели за оценка и прогноза на ерозионните процеси, извършван от Министерството на земеделието и храните. Информацията от мониторинга се предоставя на ИАОС ежегодно. Получените данни се обработват в ГИС среда, вследствие на което се изработват карти и се подготвя частта Ерозия на почвата от ежегодния Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България - <https://eea.government.bg/bg/soer/2020>.

На територията на общината ерозионни процеси се наблюдават по южните склонове, където преобладават каменливи и плитки почви.

4.3. Физически нарушени почви и терени

В официалния регистър на свлачищата в България няма отбелязани свлачища на територията на община Чelopeч - <http://gz-pernik.mrrb.government.bg/map/>.

На територията на общината има нарушени терени, в резултат на рудодобивната дейност, но тяхното възстановяване е задължение на предприятията, които добиват полезни изкопаеми.

5. Ландшафт

В класификационната схема на ландшафтите в България пълните природни комплекси по територията, заема на община Чelopeч е отнесена към група ландшафти с котловинна и планинска природа.

6. Защитени територии и зони и биоразнообразие

6.1. Защитени територии

Територията на общината попада в 3 защитени зони от НАТУРА 2000:

- Защитена зона по директива за птиците BG0002054 Средна гора с обща площ 990 623,947 дка.

- Защитена зона по директивата за местообитанията Средна гора BG0001389 с обща площ 110 373,64 ха
- Защитена зона по директивата за местообитанията Централен балкан (буфер) BG0001493 138 363,82 ха,

1,7% от територията на общината е защитена зона по директивата за птиците, а 22,0% е защитена зона по директивата за местообитанията.

6.2. Лечебни растения

За района на община Челопеч няма данни за наличието на лечебни растения, но замърнените от рудодобива и преработката на полезни изкопаеми почви в района не предполагат подходящи условия за събиране на билки.

7. Шум

Опазването на околната среда от шум има за цел да не се допуска излъчване и разпространяване на шум над определените гранични стойности. Законът за защита от шума в околната среда предвижда тези цели се постигат чрез разработване и прилагане на мерки за избягване, предотвратяване или намаляване на шума. Община Челопеч няма задължение да разработва стратегическа карта на шума, съгласно Закона за защита от шума.

Характерна за шумовото натоварване на Челопеч е денонощна и седмична цикличност, тъй като през населеното място преминава републикански път.

8. Зелени площи в Община Челопеч

Зелените площи в централната част на населеното място са заети главно с дървета, цветя, храсти и тревни площи. Това прави много по - естетична обстановката в района, тъй като е възможно по-честото им окосяване.

Община Челопеч е разработила и прилага Наредба за изграждане и опазване на зелената система, приета с Решение на Общинския съвет №58/29.04.2008 г.

9. Радиационна обстановка и влияние на нейонизиращи лъчения

На територията на община Челопеч към настоящият момент няма данни за наличието на опасност от радиация. Няма данни за източници на такива частици, както и за наличие на нейонизиращи лъчения и влияние.

Радиацията се измерва ежедневно. За оповестяване на населението при въздушна опасност са подготвени две електрически и две ръчни сирени. За противохимическа защита са осигурени противогази, респиратори, детски камери, детски противогази, чорапи, ръкавици, противохимически облекла.

10. Управленски ресурси

10.1. Роля на Общинския съвет и общинската администрация при изпълнение на политиката по опазване на околната среда в община Челопеч

Деятелността на общинската администрация на община Челопеч се контролира и утвърждава от Общинския съвет, който има 11 члена. Към Общинския съвет функционират 7 постоянни комисии, една от които е Комисия по "Екология, здравеопазване, спорт и туризъм". Комисията е съставена от 3 съветника.

Кметът на община Челопеч е органът на изпълнителната власт в общината. Съгласно чл. 79, ал.1 от Закона за опазване на околната среда, кметът разработва програма за опазване на околната среда и контролира нейното изпълнение. Също така кметът на общината организира и контролира дейностите по третиране на ТБО на територията на община Челопеч. Органите за управление на зелената система са Общинският съвет на община Челопеч и кметът на община Челопеч.

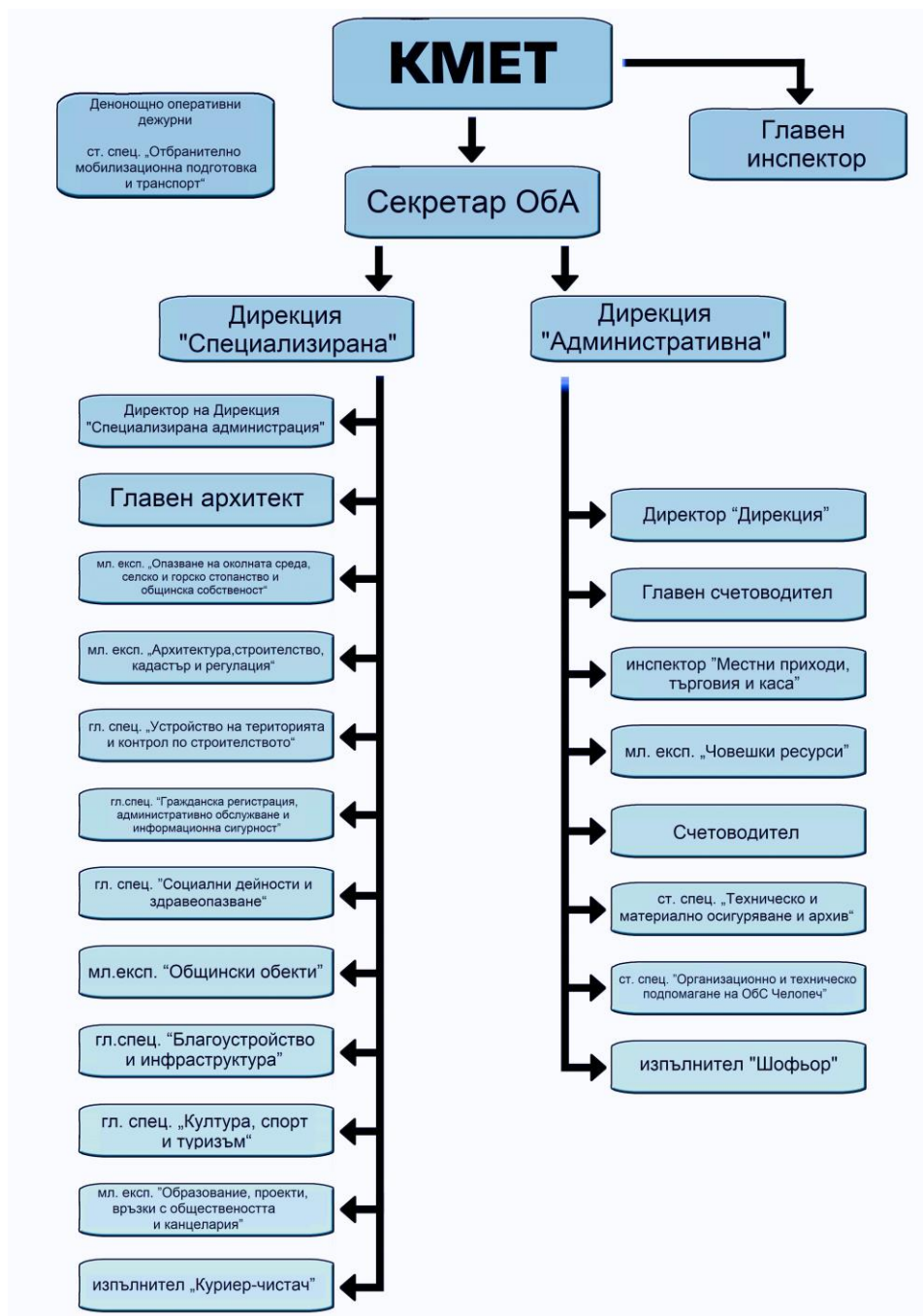
Деятелността на кмета се подпомага от Секретар на ОБА.

Общинската администрация е разделена на две дирекции „Специализирана“ и „Административна“.

Фигура 9 Административна структура на община Чelopeч

Политиката по управление на околната среда в община Челопеч се осъществява в съответствие със законодателството, местните нормативни и стратегически документи.

Услуги, които Дирекция „Специализирана администрация“ извършва за населението на общината:

- Издаване на разрешение за отсичане на над 5 /пет/ броя дървета и на лозя над 1 декар
- Измерване, кубирание и маркиране на дървесина, добита извън горския фонд
- Издаване на разрешение за отсичане и изкореняване до 5 дървета и до 1 дка лозя в селскостопанските земи
- Издаване на предписание за насочване на битовите и строителните отпадъци
- Издаване на превозен билет за транспортиране на добита дървесина извън горските територии;

10.2. Общински наредби, свързани с дейности по опазване на околната среда

10.2.1. Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Челопеч, приета с Решение №51/26.02.2020 г. на Общински съвет-Челопеч.

Наредбата урежда екологично и съобразно управление на отпадъците на територията на Община Челопеч като съвкупност от права и задължения, на физически и юридически лица, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и предотвратяване или намаляване вредното въздействие върху човешкото здраве и околната среда, като изпълнението ѝ се осъществява в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове .

Наредбата се прилага по отношение на:

1. Радиоактивни отпадъци;

2. *Отпадъчни газове, изпускани в атмосферния въздух, за които се прилагат разпоредбите на Закон за чистотата на атмосферния въздух;*
3. *Естествени неопасни материали от селското и горското стопанство, използвани в земеделието и лесовъдството, или за производство на енергия от такава биомаса, чрез процеси и методи, които не увреждат околната среда и не застрашават човешкото здраве;*
4. *Отпадни води;*
5. *Минни отпадъци*

Наредбата определя правата и задълженията на общинската администрация, и на лицата, при чиято дейност се образуват и/или третират отпадъци. Контролът върху състоянието на околната среда, поддържането на чистотата и управлението на отпадъците се извършва от Кмета на Общината и всички оправомощени от Кмета на общината лица.

10.2.2. Наредба № 2 за поддържане на чистотата и опазване на околната среда на територията на Община Чelopeч, приета с Решение №83/13.05.2020 г. на Общински съвет-Чelopeч.

Тази Наредба има за цел уреждане на обществените отношения, свързани с поддържане чистотата и опазване на околната среда на територията на община Чelopeч, както и реда за констатиране на нарушения и налагане на санкции при неизпълнението им.

Наредбата има действие спрямо:

1. Всички постоянно живеещи и временно пребиваващи на територията на община Чelopeч лица;
2. Собствениците и обитателите на жилищните сгради и имоти;
3. Управителите на търговските дружества, едноличните търговци, предприятията, учрежденията, организациите, а така също и лицата развиващи търговска дейност

на улиците.

10.2.3. Наредба за стимулиране използването на екологични системи за отопление и възобновяеми енергийни източници на територията на община Чelopeч, приета с Решение №382/24.08.2022 г. на Общински съвет-Чelopeч.

С тази наредба се урежда реда и условията за насърчаване използването на екологични отоплителни системи и системи за възобновяеми енергийни източници.

В Наредбата са предвидени стимули за използване на термо-помпи, соларни панели и електрически котли за отопление, под формата на възстановяване на част от направените разходи за инсталирането им. Три членна комисия от служители на общината провеждат проверка на мястото, на което е инсталирана системата и съставят протокол.

10.2.4. Наредба за стопанисване и контрол на кучетата на територията на Община Чelopeч, приета с Решение №336/30.12.2014 г. на Общински съвет-Чelopeч

Настоящата Наредба регламентира реда и условията за притежаване, регистриране и отглеждане на кучета на територията на община Чelopeч. Общински съвет Чelopeч приема програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета и предвижда средства за изпълнението и / Решение №73/25.06.2008год. на ОбС Чelopeч/. Всички разходи, свързани с прилагането на тази Наредба, се финансират от бюджета на Общината и дарения.

10.3. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи, съседни общини, бизнеса, НПО

Общинска администрация поддържа добри партньорски отношения с различни организации и институции на местно, регионално и национално равнище, а също и с представители на бизнеса, учебни звена и граждански формации.

10.4. Информирание на обществеността

За информирание на обществеността по отношение опазването на околната среда се използват интернет страницата на общината (<https://chelopech.egov.bg/wps/portal/municipality-chelopech/home>), информационните табла в общинска администрация, кметството, медиите - електронни и печатни.

10.5. Системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Община Челопеч е включена в състава на област София и територията ѝ попада в обхвата на Регионална инспекция по околна среда и води - София и Басейнова дирекция за управление на водите в Източнобеломорски район - с център Пловдив. На територията на община Челопеч няма постоянно действащи пунктове за контрол на качеството на атмосферния въздух. За района на общината наблюденията върху състоянието на атмосферния въздух се извършват единствено с мобилната автоматична станция.

10.6. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда - обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност:

На територията на община Челопеч няма изградени общински депа или инсталации за третиране на опасни отпадъци или неопасни битови, биоразградими и строителни отпадъци. Община Челопеч е осигурила необходимите съдове за събиране и извозване на битовите отпадъци до *“Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Златица, Чавдар, Мирково, Пирдоп, Челопеч, Антон и Копревщица”*. Третирането на битовите отпадъци в инсталацията не осигурява постигане целите за рециклиране, както е видно и от информацията във връзка с чл. 28б от Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, публикувана на официалния сай на ИАОС.

Строителните отпадъци се извозват до инсталации за третиране на строителни отпадъци.

Публичен регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци /вкл.строителни/ е наличен на официалната страница на ИАОС - <https://nwms.eea.government.bg/app/registers/waste-activities>. В задълженията на Кмета на общината е включено одобряването на План за управление на строителните отпадъци и контрол върху неговото изпълнение, съгласно чл. 27, ал.1 от НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 5.12.2017 г., обн., ДВ, бр. 98 от 8.12.2017 г.

11. Озеленяване и чистота в населените места

Услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци на територията на община Челопеч, се извършват от

12. Икономически показатели

Икономиката на община Челопеч е с изразен индустриален профил, като от индустрията основно се развиват различни дейности, свързани с добив и преработка на рудни подземни богатства. То е основен източник на доходи и заетост за населението и ще продължава да заема важна роля в развитието на района в бъдеще.

В общината развива дейност едно голямо предприятие - „Дънди Прешъс Металс - Челопеч” ЕАД, което определя и характера на местната икономика (адрес, с. Челопеч 2087), разположен в източния край на с. Челопеч, в непосредствена близост до първокласен път от републиканската пътна мрежа Е-871 (София - Бургас). Дейността на дружеството включва добив на медно-златни руди, от находище „Челопеч” Находището „Челопеч” е най-голямото в Европа находище на златни руди, като залежите през 2005 г. възлизат на 21,7 млн. т. руда, от която могат да се получат 2,5 млн. унции злато и 300 хил. т. мед. Капацитетът на производствените инсталации е около 850-950 хил. т. руда годишно, като очаквания икономически живот на предприятието е между 17 и 22 години.

Работните места в дружеството са 1080 г. (2011 г. - *Националният статистически институт не предоставя информация за заетостта в големите предприятия на територията на общината поради условията за конфиденциалност на информацията*) и оказват сериозно влияние върху заетостта в общината. Допълнително през контрагенти и доставчици влиянието на дружеството може да бъде оценено на 850 души непряка заетост в общината и региона, като тя остава относително постоянна през годините.

Находището е разположено в северната част на панагюрския рудодобивен район, към който се отнасят редица масивни медносулфидни и меднопорфирни орудявания. Концесионната площ обхваща 266 хектара и включва инфраструктура, необходима за осъществяване на дейностите по добива и производството на концентрат. Компанията притежава земята, върху която са построени и функционират съоръженията, по силата на договор за концесия, отдадена от Република България през 1999 г. за период от 30 години.

12.1. Развитие на отделните отрасли в общината

➤ Промисленост:

Микро предприятията на територията на общината са 85% от предприятията.

По данни от НСИ на територията на общината функционират 34 предприятия, като заетите в тях са до 9 души.

В общината не са функционирали средни предприятия (с персонал от 50 до 249 заети).

Водещ икономически сектор според броя на предприятията в общинската икономика е Търговия и ремонт (Услуги), като почти 40% от предприятията развиват дейност в тази област. На следващо място по брой предприятия е сектора Строителство. По отношение на останалите сектори броят на фирмите е по-малко от 3. Броя на преработващите предприятия е 3, наблюдава се тенденция в нарастването на ресторантите и местата за хранене.

Селско стопанство

Използваемата земеделска площ в община Чelopeч е 29,6% от земеделската земя на територията на общината, като най-голям дял от нея 61% е постоянно затревени площи. Обработваемата земя е 36,9% от използваемата земеделска площ, като над половината е заета от зърнени култури.

Селското стопанство в общината не се характеризира с икономически потенциал за развитие, което е породено от планинския характер на релеф, качеството на почвения слой, както и развитието на добивната промишленост в района, която оказва негативно влияние върху параметрите на околната среда. Съществуват условия за отглеждане на технически култури, като е възможно, след проучване, използването им за почистване на замърсените терени чрез фиторемедиация.

Фиторемедиацията използва растения, за почистване на замърсяванията в околната среда. Тя е процес на редуциране на концентрациите на замърсители в почвите посредством растения, които могат да подпомогнат изчистването на много видове замърсители, включващи метали, пестициди, разтворители, взривни вещества, суров петрол и неговите деривати, както и различни други замърсители, които се съдържат в средата. Фиторемедиацията действа най-успешно на площи със слабо до средно ниво на замърсяването. Растенията премахват опасните химикали от замърсената почва заедно с процеса на приемане на вода и хранителни вещества от почви, потоци или подпочвени води, посредством техните корени. Когато попаднат в растенията, химикалите могат да бъдат натрупани в корените, стъблата или листата, където да бъдат трансформирани в по-малко опасни съединения, вътре в растенията; също могат да бъдат превърнати в газове, които се отделят във въздуха чрез дишането на растенията (U.S. Environmental Protection Agency, 2001). Фиторемедиацията се базира на естествената способност на някои растения, наречени хиперакумулатори, да биоакумулират, т.е. да натрупват вещества във високи концентрации в своята растителна биомаса, като разрушават или обезвреждат

замърсителите в почвата и водите; освен това, при разпределяне на замърсителите в биомасата на растенията, тяхната концентрация намалява и може да достигне безопасни нива. От голямо значение за осъществяване на успешна фиторемедиация е правилният подбор на културите, които ще се засаждат, най-вече тяхната толерантност към замърсителите (растенията да останат незасегнати), да натрупват голяма биомаса и, не на последно място - необходимостта да се получи незамърсена продукция от замърсените площи. Множество растения, като синап, коноп, царевица, етерично-маслени култури и щир са се доказали като успешни в хиперакумулирането на замърсители в места с наличие на токсични отпадъци. Техническите култури (лен, памук, коноп) също са подходящи, поради това, че не се използват за хранителни цели.

По данни на секция „Химия на почвата“ на Института по почвознание „Н. Пушкиров“ към СтА, елементи от агроекологичния мониторинг са разработени за замърсени места в района на Чelopeч, Пирдоп-Златица и други места в страната. Завършването на проучванията и прилагането на съвременни технологични решения за ограничаване на деградацията и ремедиация на замърсени с тежки метали почви ще позволи

Горско стопанство

Държавният горски фонд на територията на община Чelopeч се управлява от ТП „Държавно горско стопанство Пирдоп“ “ЮЗДИ” ДП гр.Благоевград.

(Няма разработен Областен план за развитие на горските територии.)

Общата площ на горите и земите , горски фонд в землището на община Чelopeч е 2433.7 ха , от която общинска собственост са 145.9 ха - 4.4 %

Разпределение на горските площи според вида гори

а / по вид на земите площ в ха

- залесена площ 145.9 ха

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

- гола дървопроизводителна площ 40.5 ха
- гола недървопроизводителна площ 0 ха

Всичко: 186.4 ха

б/ по функционално разпределение в ха по данни от предходното устройство:

- горски територии със защитни функции - 52.2 ха
- горски територии със специални функции - 7.0 ха
- горски територии със стопански функции - 127.2 ха

всичко: 186.4 ха

Площта на насажденията и културите с пълнота над 0,3 е 151.9 ха. Площта на изредените култури е 0.3 ха. Горските култури са с площ 119.1 ха, като склопените култури са 8.7 ха, несклопените култури са 110.1 ха и изредените култури са 0.3 ха. Естествените насаждения с пълнота 0.4-1.0 са 26.8 а.

От незалесената горска площ, подлежаща на залесяване 40.5 ха (21.7% от общата) - са голини.

В района на общинските гори на Община Чelopeч са разпространени следните естествено растящи дървесни видове: бук, зимен дъб, благун, цер, габър, космат дъб, келяв габър, мъждрян и др.

Гори частна и общинска собственост разпределение в ха/дка- в землището на община Чelopeч няма гори частна собственост- Общинската собственост е в размер на 145,9 ха или 4,4% от горските територии в землището. Останалите 95,6 % са държавна собственост.

Значителна част от територията на общината се намира в най-високите части на средна Стара планина. По билото ѝ преминава националният туристически маршрут „Ком -

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Емине“, част от европейския туристически маршрут Е3, който свързва Атлантическия океан с Черно море.

На територията на общината във високите части на Стара планина се намира хижа „Мургана“, намираща се в м. „Топалов кладенец“, в югозападното подножие на едноименния в. Мургана (1639 м.н.в.). Хижата е триетажна сграда с капацитет 43 легла, като е водоснабдена, електрифицирана, топлофицирана. Пътят до хижата е асфалтиран. Освен хижа „Мургана“ няма други места за настаняване на територията на общината.

Местоположението на хижа „Мургана“ я включва в пешеходния туристически маршрут „Ком-Емине“, който преминава по билото на Стара планина (с начална точка вр. Ком, в непосредствена близост до границата със Сърбия и крайна точка нос Емине на Черно море - най-източната точка на Стара планина). Маршрутът съвпада с последния участък от европейския туристически маршрут Е3, Атлантически океан - Ардени - Карпати - Стара планина - Черно море.

В Месността „Корминеш“ (местност Средна долчина) е парк с изградена инфраструктура за спорт, отдих и развлечение, разположен сред борова гора, който предлага чудесни условия за развитие и обогатяване на народните обичаи, творчество и култура и е подходящо място за организиране на различни обучителни акции, за пикници, спортни и други инициативи.

Изграждането на парка е осъществено с финансовата подкрепа на ДФ „Земеделие“, чрез проект „Развитие на интегриран селски туризъм“ по мярка 313 „Насърчаване на туристическите дейности“. В парка по проекта са изградени амфитеатър, покрита сцена, паркови алеи и велоалея.

12.2. Състояние на инфраструктурата на Община Чelopeч

Пътната мрежа на община Чelopeч е съставена от първокласен път Е-871 (I-6) София - Бургас и общински пътища към селата Църквище, Карлиево и Мирково.

Състоянието на пътната инфраструктура в община Чelopeч е добро, поради изпълнението на няколко конкретни проекта за подобряването ѝ. През 2008 г. е изпълнен проект „Подобряване на уличната мрежа в с. Чelopeч“, финансиран със средства по програма САПАРД за рехабилитация на улици в с. Чelopeч. Изпълнени са СМР на следните обекти: ул. „Димчо Дебелянов“, ул. „Червени камък“, ул. „Проф. Алипи Матеев“ и ул. „Опълченска“ Стойността на проекта е 120 000 лв.

През периода 2010-2012 г. със средствата предоставени, чрез дарение от „Чelopeч Майнинг“ ЕАД е извършен ремонт на ул. „Иван Асен I“, ул. „Стара планина“, ул. „Мургана“, ул. „Студен кладенец“, ул. „Даме Груев“, ул. „Драва“ и ул. „Юрий Гагарин“.

Железопътен транспорт

Община Чelopeч се намира на главна Железопътна линия 3 София – Варна.

През 2018 г. е изпълнен проект, финансиран от Община Чelopeч, за изграждане на нова ЖП. спирка, в границите на село Чelopeч.

13. Финансови показатели

Съставянето, приемането и изпълнението на общинските бюджети е уредено в Закон за общинските бюджети (ЗОБ). Съгласно ЗОБ, чл. 2 „Общинските бюджети и извънбюджетните средства се управляват от органите на местното самоуправление и местната администрация в съответствие с разпоредбите на закона“. Общинският съвет е приел Наредба за условията и реда за съставяне на тригодишната бюджетна прогноза за местните дейности на Община Чelopeч, приета с Решение № 256/23.05.2014г. на Общинския съвет.

13.1. Приходна част на бюджета

В периода 2014 - 2021 г., бюджетът на община Чelopeч ежегодно нараства.

Таблица 11. Приходи на община Чelopeч за периода 2014 – 2022 година в лева

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-S01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Приходи по пера в Община Челопеч	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.Имуществени и други данъци									
2.Неданъчни приходи									
3.Субсидии от ЦБ									
4.Други приходи									
Общо									
В т.ч. донорски средства за финансиране на проекти									

Данните в таблицата показват, че през периода 2014-2022 г. най-значителна част в приходната част на общинския бюджет са субсидиите от държавния бюджет – между 60 и 73%, следвани от други приходи.

13.2. Разходна част на бюджета

Най-значителната част от разходите на община Челопеч са в сферата на образованието, следвани от разходите за Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда и Икономически дейности и услуги.

Таблица 12. Разходи на община Челопеч по функции 2014-2022 г. в лв

Разходи по пера в община Челопеч	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Държавни служби									
Отбрана и сигурност									
Образование									
Здравеопазване									
Социално осигуряване									

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда									
Почивно, културно и религиозно дело									
Икономически дейности и услуги									
Други									
Общо									

Таблица 13. Разходи по параграфи община Чelopeч по функции 2014-2022 г. в лв

Наименование на параграф	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Заплати и осигурителни вноски									
Издръжка									
Стипендии									
Помощи и трансфери									
Субсидии									
Разходи за лихви и участия									
Капиталов и разходи									
Общо									

Заплатите и осигурителните вноски бележат ежегоден ръст с между 7.5 и 21% през различните години, и съставляват над 65% от общите разходи на общината. Видно от данните в горната таблица през период 2018 -2021 г. капиталовите разходи нарастват

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

значително, като през 2021 г. съставляват малко над 16.6 % от разходната част на бюджета. Друго значимо разходно перо е издръжката, като стойността е нарастнала почти 2 пъти през 2022 г. спрямо 2014 г.

IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT-АНАЛИЗ)

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
❖ Добри природни дадености на района Благоприятно географско положение с преминаване на стратегически транспортни коридори - пътни и ЖП; ❖ Висока степен на развитие на публичните услуги свързани с техническата инфраструктура, в това число: обществен транспорт и транспортна достъпност, благоустрояване и комунални услуги; водоснабдяване и канализация; ❖ Висока степен на осигуреност с места за спорт и отдиш; ❖ Придобит опит в усвояването на средства финансирани от оперативните програми и други източници; ❖ Параметри на общинския бюджет отличаващи се с висока фискална автономност и възможност да се покриват местните разходи чрез собствени средства.	❖ Преминаване на трафика от Главен път I-6 София- Бургас през центъра на с. Челопеч; ❖ Амортизиран сграден фонд (жилищен, промишлен, публичен), с ниска енергийна ефективност; ❖ Недоизградена канализационна мрежа в с. Челопеч и проблеми с третирането на отпадните води. ❖ Параметрите на почвите при някои проби показват замърсяване на почвата и съдържание на тежки метали над пределно допустимите стойности ❖ Неразвит туристически продукт Липсват или са недостатъчни Туристическа информация, маркировка, указателни табели ❖ Липсват места за настаняване;

❖ Възможности за паркиране ❖ Възможности за велосипедно придвижване ❖ Възможности за пешеходно придвижване ❖ Налични Зелени площи(паркови и градини)	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
❖ Обновяване и оползотворяване на наличните ресурси, даващи възможност за развитие на развитие на туризма (познавателен, културен, риболов и пр.); ❖ Богата природа с потенциал за развитие на лов и риболов ❖ Наличие на НАТУРА 2000 зони на територията на общината ❖ Осигуряване на необходимия финансов ресурс от национални и международни програми за реализация на проекти на територията на общината; ❖ Използване на наличния финансов ресурс, вкл. през следващия планов период за подобряване на енергийната ефективност на публичния, производствения и частния сграден фонд;	❖ Влошаване на демографските характеристики и неблагоприятни миграционни процеси; ❖ Неблагоприятни тенденции на международните пазари на основната производствена суровина в общината; ❖ Влошено икономическо състояние на основният стопански субект, който развива дейност на територията на общината; ❖ Изчерпване на ресурсите за добив.

Диверсифициране на общинската икономика, чрез използване на потенциала за развитие на местен туризъм базиран на природните дадености и местните обичаи; ❖ Повишаване на възможностите за използване на енергийни източници, чрез газифициране на община Челопеч, което е в процес на реализация.	
--	--

Както е видно от проведения анализ, основните предимства на община Челопеч се свързват с богатия ѝ природен капитал и политиката на общината за опазването му. За преодоляването на слабите страни и на съвременните предизвикателства, произтичащи от динамични естествени фактори на средата, е необходима приемственост и последователност в провежданата политика с активизиране по отношение привличането на инвестиции и ефективното оползотворяване на средства (обвързване на общинския бюджет с различни програми, финансирани от правителството и фондовете на ЕС) в подкрепа на нейните решения. Община Челопеч има наличен природен потенциал и многобройни възможности за перспективното му усвояване в подкрепа на благосъстоянието на населението ѝ. Важна роля в тази насока имат:

- ❖ поддържане в добро състояние на стопанската и селищната инфраструктура
- ❖ правилна ориентация в новите стратегически цели за развитие на региона
- ❖ умело стопанско управление на природните активи, без риск за опазването на околната среда
- ❖ мотивация на населението и привличането му в реализацията на общинската

политика и използването на предимствата на активните междуобщински взаимодействия.

V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

Настоящата програма е разработена от принципните позиции за приемственост в общинската политика, интегриран подход в управлението на територията и устойчивост на търсените резултати. На това основание община Чelopeч се придържа към следната визия:

Опазване и поддържане на околната среда в община Чelopeч и устойчиво използване на природния ѝ капитал за увеличаване благосъстоянието на населението ѝ.

Програмата се основава на задълбочен анализ на актуалното състояние на околната среда в общината и на перспективите ѝ на развитие в контекста на общата политика за развитие на Община Чelopeч.

Подборът на конкретни мерки за постигането на поставените цели и открояването на приоритетни сред тях е съобразено с реалните възможности на общината, потребностите на населението ѝ и общата визия за развитие на страната ни като част от Европейската общност.

VI. ЦЕЛИ

1.1. Стратегически цели

Стратегическата ориентация на Програмата е към използване на предимствата на общината по отношение на наличния природен капитал и увеличаване на неговия действителен принос (под формата на гъвкаво, рационално и устойчиво управление) за активизация на икономическото развитие на общината и изграждане на привлекателна жизнена среда за населението ѝ.

1.2. Специфични цели

В подкрепа на общата визия и стратегия на общинската политика за опазване на околната среда на община Челопеч са поставени следните конкретни специфични цели за постигането на балансирано териториално развитие:

- ❖ Опазване на качествата на атмосферния въздух.
- ❖ Опазване на качествата на повърхностните и подземните води в общината и осигуряване на пресни питейни води за населението.
- ❖ Опазване и поддържане на качествата на почвените ресурси
- ❖ Опазване на биологичното разнообразие и на естествените ландшафти
- ❖ Подобряване на системата за управление на отпадъците
- ❖ Предотвратяване на риска от неблагоприятни природни явления - наводнения, свлачища, ерозия, пожари
- ❖ Адаптация към климатични промени
- ❖ Информационно обезпечаване
- ❖ Правно регулиране на дейностите по опазването на околната среда
- ❖ Повишаване на административния капацитет
- ❖ Участие на населението при разрешаване на проблемите по опазването и поддържането на околната среда.
- ❖ Привличане на инвестиции в производства и дейности, способстващи опазването на околната среда.

1.3. Приоритети

Формулираният тук приоритет унагледява целите и дейностите, към които ще се

придържат понастоящем общинската политика в областта на опазване на околната среда, и стимулира нарастването на нейната ефективност, а именно:

БАЛАНСИРАНО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ, В СИНХРОН С ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Този приоритет е свързан с необходимостта от съхраняване на природния ресурс на общината и неговото разумно използване. Свързан е с ограничаване до минимум на нарушенията на природната среда, повлияни от добивната промишленост.

Този приоритет ще придобива още по-голяма значимост в условията на протичащите климатични промени. Освен с чисто екологични измерения този приоритет има отношение и към развитието на редица икономически дейности, като екологичното земеделие, туризма и др. Подобряването на някои елементи на селищната среда от гледна точка на екологичните изисквания също е предмет на формулирания основен приоритет.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Въз основа на направения преглед на всички аспекти на община Чelopeч можем да дефинираме следните мерки за изпълнение, пряко свързани с постигането на балансирано териториално развитие и опазване на околната среда:

Мярка 1: Опазване качеството на атмосферния въздух;

Мярка 2: Подобряване качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване;

Мярка 3: Повишаване на енергийната ефективност и използването на ВЕИ;

Мярка 4: Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи;

Основните задачи, свързани с **Мярка 1:** Опазване качеството на атмосферния въздух се свеждат до:

Задача 1.1. Реконструкция и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура

Задача 1.2. Насърчаване използването на електромобили или автомобили с по-ниски емисии

Задача 1.3. Поетапно отстраняване от обществени места, паркинги и улици на всички излезли от употреба МПС.

Задача 1.4. Изграждане на обществени зони да отдих и зелени площи, включително зелена инфраструктура за сгради

Задача 1.5. Действия за подобряване качеството на атмосферния въздух по отношение концентрацията на фините прахови частици - системно почистване на уличната мрежа

Задача 1.6. Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление

Основните задачи, свързани с **Мярка 2: Подобряване качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване, се свеждат до:**

Задача 2.1. Оптимизиране събирането и третирането на отпадъци, внедряване на съвременни технологии за разделно събиране с цел рециклиране на битови отпадъци и повторната им употреба

Задача 2.2. Поддръжка на проводимостта на реките, деретата и дъждоприемните шахти

Задача 2.3. Насърчаване на домашното компостиране на биоотпадъци

Основните задачи, свързани с **Мярка 3: Повишаване на енергийната ефективност и използването на ВЕИ, се свеждат до:**

Задача 3.1. Обследване за енергийната ефективност в обществения и жилищния сграден фонд в Общината

Задача 3.2. Обновяване на улично осветление в общината с енергийно-ефективни лампи, въвеждане на система за енергиен мениджмънт и ВЕИ на уличното осветление

Задача 3.3. Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради

Задача 3.4. Оборудване на обществени и частни сгради с фотоволтаични системи за производство на енергия за собствена консумация. Монтаж на котли на биомаса/дървесни пелети или на природен газ.

Задача 3.5. Подобряване на отоплението на частните жилища и замяна на отоплението с твърди горива

Задача 3.6. Въвеждане на електромобили в социалните и комунално-битовите услуги предоставяни от Общината

Основните задачи, свързани с **Мярка 4: Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи, се свеждат до:**

Задача 4.1. Предотвратяване на риска от наводнения – изграждане на отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води и поддържане проводимостта на деретата

Задача 4.2. Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и други

Задача 4.3. Превенция и защита от пожари

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

МЯРКА	ЗАДАЧА	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	НЕОБХОДИМИ СРЕДСТВА	ЕФЕКТ
1	2	3	4	5	6
<i>Балансирано териториално развитие и опазване на околната среда</i>					
Опазване качеството на атмосферния въздух	Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура	ежегодно	Собствени средства и ОП Развитие на регионите	50 000 лв./год.	Намаляване емисиите на прах и предотвратяване на замърсяването на въздуха с общ прах и ФПЧ10
	Насърчаване използването на електромобили или автомобили с пониски емисии	постоянно	Собствени средства	50 000 лв.	Намаляване емисиите на парникови газове в атмосферата.
	Поетапно отстраняване от обществени места, паркинги и улици на всички излезли от употреба МПС	постоянно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	10 000 лв./год.	Поддържане и развитие на обществените зелени пространства и освобождаване и обособяване на зони за паркиране
	Изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително зелена инфраструктура за сгради	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	50 000 лв./год.	Подобряване на качеството за живот Изграждане на зони за отдих и възстановяване на съществуващи зелени площи на територията на общината.
	Действия за подобряване качеството на атмосферния въздух по отношение концентрацията на фините прахови частици - системно почистване на уличната мрежа	постоянно	Собствени средства	25 000 лв./год.	Намаляване емисиите на прах и предотвратяване на замърсяването на въздуха с общ прах и ФПЧ10

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

	Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление	Постоянно	Собствени средства	5 000 лв./год.	Намаляване емисиите на прах и предотвратяване на замърсяването на въздуха
Подобряване на качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване	Оптимизиране събирането и третирането на отпадъци, внедряване на съвременни технологии за разделно събиране с цел рециклиране на битови отпадъци и повторната им употреба	постоянно	Собствени средства, ПУДООС, Оползотворяващи организации	25 000 лв./год.	Увеличаване количествата рециклируеми фракции; намаляване количествата депонирани отпадъци; предотвратяване смесването на специфични отпадъци с общия битов отпадъчен поток
	Поддръжка на проводимостта на реките, деретата и дъждоприемните шахти	ежегодно	Собствени средства, Оперативни програми	25 000 лв./год.	Ограничаване на почвената ерозия и предотвратяване риска от наводнения
	Насърчаване на домашното компостиране на биоотпадъци	постоянно	Собствени средства	5 000 лв./год.	Предотвратяване замърсяването на повърхностни и подземни води и почвите
Повишаване на енергийната ефективност и използването на ВЕИ	Обследване за енергийната ефективност в обществените и жилищните сгради в Общината	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	50 000 лв./год.	Повишаване на енергийната ефективност
	Обновяване на улично осветление в общината с енергийно-ефективни лампи, въвеждане на система за енергиен мениджмънт и ВЕИ на уличното осветление	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	50 000 лв./год.	Повишаване на енергийната ефективност Подобряване състоянието на уличната мрежа с подмяна на уличното осветление.

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

	Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми, Национален план за възстановяване и устойчивост	500 000 лв./год.	Повишаване на енергийната ефективност и намаляване количествата използвани горива, съответно намаляване емисиите от CO ₂ и прах
	Оборудване на обществени и частни сгради с фотоволтаични системи за производство на енергия за собствена консумация. Монтаж на котли на биомаса/дървесни пелети или на природен газ.	ежегодно	Собствени средства, Оперативни програми, Частни инвестиции, Национален план за възстановяване и устойчивост	20 000 лв./год.	Намаляване количествата използвани твърди горива и съответно намаляване емисиите от CO ₂ и прах
	Подобряване на отоплението на частните жилища и замяна на отоплението с твърди горива	ежегодно	Собствени средства, Частни инвестиции, ПУДООС, Оперативни програми	10 000 лв./год.	Намаляване количествата използвани твърди горива и съответно намаляване емисиите от CO ₂ и прах
	Въвеждане на електромобили в социалните и комунално-битовите услуги предоставяни от Общината	2023-2027	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми, Национален план за възстановяване и устойчивост	50 000 лв./год.	Намаляване емисиите от CO ₂ , азотни окиси и прахови частици
Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи	Предотвратяване на риска от наводнения – изграждане на отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води и поддържане проводимостта на деретата	2025	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	150 000 лв	Предотвратяване замърсяването на повърхностни и подземни води и предотвратяване на бедствие

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

	Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и други.	2025	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	350 000 лв.	Намаляване разрушителната сила на водата с прилагане на различни видове предпазни и укрепителни съоръжения
	Превенция и защита от пожари	постоянно	Собствен принос и други източници	5 000 лв./год.	Въведени мерки за предотвратяване на горски пожари; палене на стърнища; незаконна сеч

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Координация и контрол по изпълнението на програмата

Координацията по изпълнението на програмата следва да се осъществява съгласно нормативната база, организационната структура на общината и приетия Устройствен правилник.

Съгласно чл. 15, ал.1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда, „Кметовете на общини определят лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда”. В община Чelopeч, специалисти в управлението на околната среда са назначени със заповед на кмета, в Дирекция «Специализирана администрация».

Кметът на общината следва да назначи комисия, която да следи изпълнението на програмата. Подходящо е комисията да се събира веднъж на два месеца, като се обсъждат реализираните и предстоящите дейности, вземат се решения за възникнали проблеми, а два пъти годишно се изготвят отчети за напредъка.

При изпълнението на програмата следва да се следят заложените в плана за действие срокове и очакваните конкретни резултати.

В случай на настъпване на промени в нормативната база или възникнали потребности от промяна на заложените мерки и дейности, Комисията следва да внесе мотивирано предложение до Общински съвет Чelopeч за актуализация на програмата.

Програмата за опазване на околната среда е публичен документ, който следва да е достъпен за компетентните органи, заинтересовани страни и гражданите на интернет страницата на община Чelopeч - <https://chelopech.egov.bg/wps/portal/municipality-chelopech/home>.

2. Актуализация на програмата

Настоящата Общинска програма следва да бъде актуализирана при съществени промени в националното законодателство или по съображения, които биха допринесли за подобряване на плана за действие, например при навлизане в нов програмен период на страната, както и на общините или при изготвянето на значителен брой стратегически документи, финансови инструменти и др., чиито възможности следва да бъдат използвани.

3. Отчет за изпълнението на програмата

В съответствие с изискванията на чл. 79 от ЗООС, Програмата се приема от Общинския съвет, който контролира изпълнението ѝ (ал. 4). Кметът на община Челопеч трябва ежегодно да внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда. В този отчет се отбелязват постиженията и слабостите при изпълнението на програмата, които стават достояние и на обществеността, чрез публикуването им на интернет страницата на община Челопеч и по друг подходящ начин. При необходимост се правят предложения за допълване и актуализиране на програмата. С настоящата програма се предлага отчетът да се изготвя и внася в Общинския съвет до 31 март всяка година, заедно с информацията за изпълнението на други стратегически документи на Общината по въпроси, свързани с опазване на околната среда. Екземпляр от отчета за изпълнението на Програмата за околна среда трябва да бъде представян за информация и в РИОСВ-София, съгласно чл. 79, ал. 6 от ЗООС.

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

4. Индикатори

за

изпълнението на програмата

№	Стратегическа мярка	Цел	Индикатори за изпълнение
1	Мярка 1: Опазване качеството на атмосферния въздух	Задача 1.1. Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура	Дължина /км/ на извършен основен ремонт на пътна настилка
2		Задача 1.2. Насърчаване използването на електромобили или автомобили с по-ниски емисии	Брой закупени електромобили на територията на общината
3		Задача 1.3. Постепенно отстраняване от обществени места, паркинги и улици на всички излезли от употреба МПС	Брой отстранени ИУМПС
4		Задача 1.4. Изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително зелена инфраструктура за сгради	Изградени зелени площи в кв.м.
5		Задача 1.5. Действия за подобряване качеството на атмосферния въздух по отношение концентрацията на фините прахови частици - системно почистване на уличната мрежа	Въведено измиване на улиците в населени места - дължина на уличната мрежа
6		Задача 1.6. Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление	Брой санкционирани лица
7	Мярка 2: Подобряване качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване	Задача 2.1. Оптимизиране събирането и третирането на отпадъци, внедряване на съвременни технологии за разделно събиране с цел рециклиране на битови отпадъци и повторната им употреба	Разделно събрани и рециклирани отпадъци в тонове
8		Задача 2.2. Поддръжка на проводимостта на реките, деретата и дъждоприемните шахти	Дължина в метри на почистени речни корита, брой на почистени дъждоприемни шахти
9		Задача 2.3. Насърчаване на домашното компостиране на биоотпадъци	Брой съдове за зелено компостиране
10	Мярка 3: Повишаване на енергийната	Задача 3.1. Обследване за енергийната ефективност в обществените и жилищните сграден фонд в Общината	Брой обследвани сгради, обследвана площ в кв.м.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЩИНА ЧЕЛОПЕЧ

11	ефективност и използването на ВЕИ	Задача 3.2. Обновяване на улично осветление в населените места от общината с енергийно-ефективни лампи, въвеждане на система за енергиен мениджмънт и ВЕИ на уличното осветление	Дължина в километри на улиците с обновено улично осветление
12		Задача 3.3. Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради	Брой сгради и площ в кв.м. на сградите с изпълнени мерки за ЕЕ
13		Задача 3.4. Оборудване на обществени и частни сгради с фотоволтаични системи за производство на енергия за собствена консумация. Монтаж на котли на биомаса/дървесни пелети или на природен газ	Брой сгради и площ в кв.м. на сградите, оборудвани с ФВЦ или котли на биомаса или на природен газ
14		Задача 3.5. Подобряване на отоплението на частните жилища и замяна на отоплението с твърди горива	Брой сгради и площ в кв.м. на сградите с подменена горивна база
15		Задача 3.6. Въвеждане на електромобили в социалните и комунално-битовите услуги предоставяни от Общината	Брой електромобили
16	Мярка 4: Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи	Задача 4.1. Предотвратяване на риска от наводнения – изграждане на отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води и поддържане проводимостта на деретата	Дължина в метри на изградени корекции на речни корита, брой на изградени/рехабилитирани хидротехнически съоръжения
17		Задача 4.2. Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и други	Брой изградени съоръжения, площ в декари на залесени участъци
18		Задача 4.3. Превенция и защита от пожари	Намален брой на пожарите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ